

SLOVENEČ

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petiti vrsta (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Smrdokavra.

V pouk! Na takozvanem zaupnem shodu
naših liberalcev se je sprejela med drugimi
tudi ta-le točka:»Stranka se bo slej ko prej z vsemi sred-
stvi borila zoper neznosno zlorabo cerkve in
duhovnih oblasti v politične in posvetne svrhe,
ter v ta namen zahteva tudi strogo ločitev
cerkve od države. Zlasti stranka ne pripo-
znava cerkvi nikake pravice do šole ter zah-
teva od cerkve popolnoma svobodno šolo.«O tem, kako si to reč mislijo, ne smemo
biti prav nobeden trenotek v dvomu in tudi
ga ni človeka na Slovenskem, ki bi tega ne
vedel. Z vso močjo se je že dozdal trudila vsa
liberalna stranka, da bi postal slovenski du-
hovnik najzaničevanejša bitje na naših tleh.
Vse se mu je reklo, le človek ne. Dan za dnem
se meče s samimi sleparji, lopovi, oderuhi;
vsak pes uživa več pravic pri liberalcih, nego
slovenski duhovnik. Dolgo je bilo treba tru-
diti se in pehati, preden je duhovnik spoznal,
da mu v ti družbi ni bilo mogoče več obstati.
Vrgli so ga iz literature; šel je, a z vso ener-
gijo se je lotil dela in je ustvaril brez liberal-
cev bujne literarne šole in dela. Vrgli so ga iz
društev; šel je in s krepko voljo organiziral
nova, ki rastejo in rodé najlepših sadov. Vrgli
so ga izmed družbe, pokazal mu je hrbet žan-
dar in učitelj, dacar in uradnik, šel je pa med
ljudstvo in tu je našel sebi sorodnih duš in
prijateljskih src. Zato bodite brez skrbi! Naj
se zgodi karkoli, duhovstvo bo zvrševalo svoj
poklic v ugodnih in neugodnih razmerah. —
Mnogo hujše, nego je bilo, ne bo več. Sila
cerkvi odtujene in sovražne birokracije se je
že izkušala tudi pri nas; našla je moče, ki niso
skrivili vratu, marveč pogumno stali zroč tudi
najhujšim žrtvam v obraz. Justica je že vihtela
svojo močno pest; delo pa ni ponehalo. Zato
tudi vresničenje liberalnih želj, ko bi bilo mo-
goče, ne pomeni nobene bistvene izpremembe.
Delo in boj ostane parola tudi v takih, recimo
francoskih razmerah.Da so liberalci odkrito povedali svojo mi-
sel, za to odkritosrčnost smo jim hvaležni.
Žalibog, da je odkritosrčnost pri ti pasmi silno
zvezana s hinavščino, in da se bo gojilo slej
ko prej tisto netečno licemerstvo. Ko boš pri-
jel liberalca za kuštre, pa ti bo zajavkal, češ
saj jaz nisem za to, jaz to obsojam, jaz se nerazumem na te reči in za en sold dobička vam
bo preklinjal »Narod« in liberalne voditelje,
kakor se je to godilo dosedaj.S temi ljudmi bo pa vendar zdaj lažje go-
voriti po kranjsko, ker je uradna izjava pred
nami. Zaupni shod je sklenil zahtevo, naj se
loči cerkev od države in od šole. Torej mora
vsak, kdor se priznava k narodno napredni
stranki, priznavati tudi ta program. Tu nam ne
uide noben kameleon. Kaj delajo liberalci med
seboj, zato so sami odgovorni. Mi jim nismo
postavljeni ne za učitelje, ne za kritike njiho-
vega mišljenja. Nam se gre le za dejstva, ki
se vsled tega izpremenijo. Mirnim srcem pre-
puščamo liberalnim veljakom njihove sklepe.
Toda dveh vrst oseb, ki so bile na shodu pa
ne smemo prezreti. S kmetov so bili brez iz-
jeme samo krčmarji. Tem bo kazalo postaviti
nasproti ločitvi cerkve od države načelo lo-
čitve cerkve in njenih članov od liberalnih kr-
čem. Tem liberalnim krčmarjem utegne biti
to načelo malce neprijetno. Druga vrsta loče-
vavcev cerkve od države in šole so pa libe-
ralni učitelji. Te plačuje država. Ob najsvobo-
domiselnejših načelih, ki jih zastopamo ne
bomo nikdar in nikoli opustili temeljnega na-
čela našega o vzgoji in šoli, da so namreč uč-
itelji le namestniki staršev. V imenu staršev
uče in vzgajajo in stariši so odgovorni za to,
da skrbijo, da se ta vzgoja in šola vrši v nji-
hovem duhu. Zato bodo pa poskrbeli naši kr-
ščanski stariši, da liberalni učitelj ne bo gonil
duhovnika iz šole; prej pojde sam. A ne bo
treba, ker liberalni program ni res nič dru-
zega, nego kos papirja.Zašumelo je po javnem ozračju, ko so se
sklepale resolucije zaupnega shoda. Bilo je
krika in vika, in še ga je. Sempatje je kdo res
misli, da plahuta zmaj s svojimi perotimi, ko
gre požret krščanski misel. Kdor je pa bližje
pogledal, je takoj videl, da se je samo z ogo-
rno težavo pognala v zrak prav navadna
smrdokavra.

Balkan in Adrija.

O postanku trozveze od leta 1866. pa do
zadnjega dne smo na podlagi knjige Leopolda
viteza Chlumeckega (Oesterreich-Ungarn und
Italien. Das westbalkanische Problem und Ita-
liens Kampf um die Vorherrschaft in der
Adria. Leipzig und Wien. Deuticke. 1906) ob-
javili v predčerašnji »Slov.« številki daljšo
razpravo. Sedaj sledimo pisateljevim temelji-tim in obširnim izvajanjem o balkanskem in ja-
dranskem problemu, ki je smrtna kal za tro-
zvezo in jo utegne prej ali slej pokopati. Tu le
kratko skico.Ze stare Benetke so skušale ohraniti Ja-
dransko morje prosto. V tem ekzistenčnem
boju sta sedaj Trst in Reka dediča beneške po-
litike. Kajti Italija ima vsled Genove, Neapolja,
Messine in Tarenta svobodno pot v sredozem-
sko morje, Avstrija pa ne. Kdor je gospodar
Brindizija in Valone, ta je gospodar Adrije.
Tako postane Adrija »mare clausum, Trst in
Reka propadeta in Adria postane »italijansko
morje.« Avstrija se mora lotiti stare benečan-
ske politike. Avstrija ima na Balkanu dve na-
logi: 1. Preprečiti, da se ustanovi brez nje in
preko nje avtonomna Makedonija, Velika Sr-
bija ali Velika Bolgarija, ker bi to povzročilo
v Bosni, Dalmaciji in morda tudi na Hrvaškem
osoden preobrat in 2. si mora Avstrija ohraniti
trgovsko pot do Balkana prosto. Treba zato
zgraditi železnico Sarajevo-Skopje-Solun. To
ni ekspanzivna politika, ampak potrebno tr-
govsko prvenstvo.Te račune nam je prekrizala Italija (str.
153—217). Dela s čudovito energijo za prven-
stvo na Balkanu. Idejo so zasnovali italijanski
Albanci: Avtonomija Albanije pod italijanskim
vodstvom. Italija je ustanovila v Skutariju 1
troški vrtec, 2 ljudski šoli, 1 tehnično-trgov-
sko in 1 obrtno šolo. Ravnotako v Draču, Va-
loni, Elbasanu in Janini. Za skularske šole je
v italijanskem proračunu namenjenih 60.000 lir
Collegio Italo-Albanico v Sv. Demetrio-Cor-
rone skrbi za albanski duhovniški in učiteljski
naraščaj. Italija je izpodrinila Grke in je pod-
pirala albanskega pretendenta Kastriota. Isto
je s Črnogoro. V Podgorici je sedež italijan-
ske družbe, ki si je prisvojila črnogorski to-
bačni monopol. Italija popravljala pristanišče
v Pristanu (Antivari) in gradi železnico Anti-
vari-Vir-Bazar, kar je oboje proti čl. 29 ber-
linske pogodbe. Ta železnica vzame Avstriji
docela ves vpliv na severno Albanijo in Ma-
kedonijo. Naš Agenor Goluchowski se ni po-
služil veto-pravice proti železnici, za katero
sta delala tudi srbska ministra Vučić in Vladan
Gjorgjević. Druge italijanske pridobitve v Al-
baniji: Uravnava reke Bojane, popravljane
pristanišča v Mileni, brezlični brzojav Bari-
Antivari. Trgovski uspehi Italije so tile: Iz-
voz v Janino 1. 1900 — 438.450 lir, 1. 1904 —
1.709.800 lir, se je torej znatno približal av-
strijskemu, ki znaša 1.723.510 lir in je nasproti
italijanskemu padel od 1. 1900—1904 za 15
stotkov. Le v Valoni in Draču ne more ita-
lijansko parobrodno društvo »Puglia« izpod-
riniti našega »Lloyda.« Skutari si je pa »Pu-
glia« decela osvojila (Lloyd je tu izkrcal leta
1905 6149 met. centov, Puglia pa 37.939). Se-
daj pa Italija misli na zgradbo železnice Va-
lona-Manastir, ki je preko južne Albanije ključ
do Makedonije. Izvoz Italije v Turčijo je od
leta 1900—1904 narasel od 25 na 49 milijonovlir in je procentualno višji kot avstrijski, ki
znaša 1. 1904 sicer 63 milijonov kron. Tudi po-
litično je Avstrija na slabšem. Orožniška re-
forma v Makedoniji je za nas slabo izpadla,
ker je vsled zveze Rim-Pariz-London (inici-
iativa ministra Lansdovna) Italija dobila pr-
venstvo pri tej orožniški reformi. Taka je bila
politika Goluchowskega. Italijanski poslanik
na Dunaju je tedaj, ko se je šlo za orožniško
reformo brzojavil svoji vladi v Rim sledeče:»Avstrijsko zunanje ministrstvo . . .
nima za to stvar posebnega interesa . . . (»è
disinteressato«) in glede za orožniško reformo
ne more dati svojemu poslancu v Carigradu
nobelih navodil . . . ker ni o vprašanju in-
formirano.« (Str. 210.)6. Tako ta temeljita knjiga, ki kaže, da je
pisatelj o vsem po diplomatiških aktih, notah
in lastnem spoznanju razmer natančno infor-
miran. Na knjigo je tudi takoj odgovoril ita-
lijanski poslanec, bivši minister dr. Baccelli
v »Zeit« dne 11. novembra. Smisel izvajanja je
ta: Italija se ne protivi avst. akciji v Makedo-
niji, izv. Albanijo, zato pa Avstrija daj v kom-
penzacijo kako provinco ob sev. meji. Baccelli
je mislil na Trident. Ista misel kot leta 1866.
Nato se pa oglasi milanski »Corriere della
Sera«. Ta pravi v uvodnem članku: Italija ne
more Avstriji pripoznati na Balkanu prvenstva
ker so proti temu bili vsi veliki italijanski dr-
žavniki počenši od Mazzinija. Italija zahteva
avtonomijo balkanskih narodov.Pravno vprašanje je tu preporno. Na
vsak način gresta italijansko in avstrijsko sta-
lišče daleč narazen. Konflikt, dasi sedaj še
latenten, je tako velik, da ga najbrž tudi
Aerenthal ne premosti, kakor misli Baccelli.
Nismo za vojsko, smo pa za jasnost. Fe pa
v naši diplomaciji od nekdaj ni bilo. Drugače
na Italijanskem.

Tedenski pregled.

Društvo za bolne na pljučih. Kranjska po-
družnica tega društva je imela 15. t. m. sejo.
Dvorni svetnik Chorinsky je poročal, da se je
preskrbel za etroško zavetišče pripra-
ven prostor ter se bo s stavbo kmalu pričelo,
kajti to zavetišče bo bistven del podružni-
nega delovanja. Podružnica začne tudi takoj
z odvrčanjem jetike po domovih ter bo skr-
bela predvsem za otroke in sestanovalec je-
tičnih. Vlada je dala v proračun prihodnjega
leta dva milijona kron za odvrčanje jetike.
To svoto dobi »Avstrijsko pomožno društvo
za bolne na pljučih«, ki mora podpirati po-
družnice.Hudo neurje. Pretekli ponedeljek je raz-
sajal po naših krajih strahovit vihar; posebno
veliko škode je napravil orkan po bohinjski
dolini. V Srednji vasi je vrgel na tla 13 veli-
kih kozolcev, podiral je drevesa, odkrival

LISZTER.

Kaj ve pripovedovati »Slovenčeva«
številka.Stošestdeseta številka »Slovenca« sem,
letnika XXXIV. Beli dan sem v gledala 17. ju-
lija 1906. Na svojo mladost se kaj malo spo-
minjam; edino onega usodepolnega trenutka
ne pozabim nikdar, ko so me ovili z obezo in
ko sem zvedela, kam bom potovala. Radosti
je kipele srce, ko sem brala na obezi ime
kraja, majhne prijazne vasi v Bohinjski dolini,
blizu zelenega jezera. Tja gori so me torej
namenili, k zdravemu gorenjskemu ljudstvu,
ki prebiva tam sredi skalnatih gora, med duh-
tečimi gozdovi, tako skromno, a zavedajoč se
slovenskega rodu. Naprej pa se ne spominjam
več dobro; kako so me spravili na železnico,
ne vem prav nič, skoro gotovo sem zaspala
med sestrami. Zbudila sem se šele na Bledu.
Tukaj smo malo postali, nato pa je šlo zopet
v dir skozi predore in soteske, mimo trav-
nikov in gozdov in prišli smo v Bohinjsko
Bistrico. Pristopil je poštar, pobrskal hitro
med nas, nato pa me je vzel s pismi in raz-
glednicami vred in vtaknil v torbo. Poleg
mene je ležala razglednica, na kateri se mije nudila panorama Trsta. Hotela sem pre-
brati, kar je bilo napisano, ali žalibog, nisem
razumela onega jezika. Ni minulo pol ure, že
sem bila pri Sv. Janezu ob Bohinjskem je-
zeru. Slišala sem šumenje vode, nekoliko bolj
daleč smejanje mladine, na jezeru so gagale
gosi in race. Silno rada bi pogledala tja ven
v to veselo pokrajino, toda tičala sem v us-
njati torbi, krog in krog me je obdajala ne-
prodorna tema. Zadovoljiti sem se morala, da
sem mogla prisluškovati veselje mladini in na
jezeru gaganju gosi. Še trenutek in bila sem
na mestu. Zaškripalo je in voz se je ustavil.
Pismošča je izstopil, odprl je črno torbo in
vzel me je ven. O kakšno razočaranje! Spre-
daj se koplje v solčnih žarkih zeleno je-
zero, na levi in desni in zadaj za jezerom kipe
v oblake sive gore. Veselja bi zavriskala, ko
bi znala in ako bi utegnila; že me je pogra-
bilo lepo, mlado dekle. Bila je natakaraica
one gostilne, pred katero se je voz ustavil.
Pretrgala je obezo, razgrnila me in hitro pre-
brala novice, ki sem jih prinesla. Nato me je
nesla v sobo. Približal se mi je mlad, vitek
študent, z dolgimi lasmi. Premišljeno je bral
vrsto za vrsto, posebno prve dve strani, kar
me je že bolj veselilo. Prikinjal je parkrat,
nato pa se je začel pomenkovati z nekim dru-
gim gospodom o tem, kar je prebral. — Drugi
me je vzel »gospod doktor«, kakor ga je nami-reč zvala natakaraica; tretji bil je najbrže kak
kmet, kajti ni bil tako elegantno oblečen, kot
ona dva in imel hrapave roke. Četrti bil je
učitelj iz Bistrice in tako so se polagoma vr-
stili do večera. In tedaj je bilo tudi že skoro
pri kraju z branjem; mirno in ponižno sem
vsela na kljuki. Krog devete ure stopil je zo-
pet v sobo neki gospod. Ko je povečerjal, po-
prosil je za »Slovenski Narod«. Ker niso imeli
tega lista in tudi nobenega te baže, pogledal
je na mene. Zaničljivo se je nasmehnil, ali
vzel me je vendar. Ko je prebral uvodni čla-
nek, spoznala sem takoj, kdo da je, in le malo
je manjkalo — Bog mi to odpusti — da se mu
nisem začela smejati v obraz, če se mu morda
že nisem.Po enajsti uri prelistala me je še enkrat
natakaraica in s tem se je tudi končalo moje
najlepše in naivažnejše življenje. Ko sem še
premišljevala o minljivosti vsega posvetnega,
kar se posebno kaže pri nas časopisih, se je
soba polagoma izpraznila, pogasile so luči,
in jaz, ki so me pred desetimi urami še tako
zaželeli, sem odigrala svojo vlogo.Drugega dne so me samo trikrat sneli s
kljuki, namreč gostilničar, ki me prejšnji dan
ni utegnil brati, potem neki turist, ki je prišel
še-le pozno ponoči z gora in slednjič vaški
pek, ki je s posebno vneto žarjo drugi bral
oddelek »O volivni reformi«. Potem pa je pri-šla natakaraica in me vrgla v kot, kjer je bilo
že več mojih nesrečnih sestra. Silno žalostna
ležala sem tu gotovo sedem do osem dni,
včasih sem že skoro obupala in se hudovala
nad svojo usodo, da sem morala po enem sa-
mem srečnem dnevu preživeti toliko nesreč-
nih.Kar stopi nekega dne v kot mati gostil-
ničarka, da bi vzela nekaj listov. Segla je med
nas in slučajno pograbila tudi mene. Bila sem
radovedna, a ob enem me je mučila skrb, kaj
bo z menoj. Nesla nas je v kuhinjo in položila
na mizo. Prav poleg mene je zadišalo po siru
in klobasah. Takoj sem vedela, kaj se bo zgo-
dilo z mano; v gore so me namenili! Neusmi-
ljeno so me ovili okrog debele klobase, nato
pa so me vtaknili v nahrbtnik. Kako proza-
ična naloga! Ležala sem na dnu, krog mene
je bilo temno kot v rogu, silno je dišalo po
klobasah in siru in nekaj težkega se mi je
vleglo na pljuča. Polagoma so me zapuščale
moči, zvrtele se mi je in omedlela sem.Kako dolgo sem nezavestna ležala, ne
vem. Ko sem se zopet prebudila, nisem hotela
verjeti svojim očem: ležala sem poleg nahrbt-
nika na veliki sivi skali, prijazno je sijalo do-
poldansko sonce, malo nad menoj šumela je
Savica. Od veselja sem pozabila na prejšnje
nezgode, srce je bilo močno, krepko sem di-
hala čisti gorski zrak. Ali ni mi bilo dano, da

strehe, rušil poslopja. V kvarnerskem zalivu je isti dan divjal več ur močan široko.

O shodu zaupnikov pravijo »mladi«, da jih je prišlo nekaj nad 300; toda ti 300teri niso samo zaupniki, ampak cela stranka. Spomladi jih je bilo 500, torej — očitno nazadovanje. »Sicer pa je bil shod klavren, nobenega navdušenja, referati suhoparni in dolgočasni...« Zaupnica liberalnim poslancem, ki jo je predlagal notar Lenček, pa ni bila sprejeta z večino; glasovalo je zanjo le 40 oseb.

Protialkoholni sestanek, ki je bil dne 19. t. m. v Ljubljani, je posetilo okrog 50 duhovnikov-abstinentov, oziroma bodočih abstinentov in zmernikov. Ustanovila se je posebna »zveza duhovnikov« kot oddelek družbe treznosti. Posvetovalo se je, kako abstinenčno gibanje zanesti v največji meri med ljudstvo.

Veliko razburjenje vlada v Trstu, ker hoče večina zvišati občinske doklade. Več sto oseb je demonstriralo pred občinsko palačo, vršili so se protestni shodi. Deficit v proračunu znaša 1 milijon in stotisoč kron. — Predlogi in pametni nasveti slovenskih odbornikov so bili v občinski seji odklonjeni. —

Turske razmere. »Slovenec« je že večkrat opozarjal na gnili sistem, ki ga vzdržuje in vodi bosanska vlada pod šefom Hörmannom. Zlasti ima veliko prestat list »Hrvatski dnevnik«, ki ga hoče imenovani zastopnik pravice zatreti s tem; da preganja urednika in upravnika, ki sta duhovnika. Oba sta bila poklicana v kabinet Hörmannov, kjer sta izvedela, da sta izgnana iz Bosne, ker ščuvata narod... —

Telovadnica. Zadnje nedeljo je »Kršč. soc. zveza« otvorila svojo telovadnico v hiši družbe »Union«. Telovadnica je preskrbljena s ličnim telovadnim orodjem. Pri otvoritvi je dr. Krek izražal veselje, da se je doseglo, kar je že toliko časa želel. V navdušenih besedah je obrazložil pomen telovadbe, ki naj postane last celega naroda. G. Podlesnik je kot vodja telovadnice prav zanimivo dokazoval kaj in kakšen bodi cilj telovadcev. »Naše teženje je v tem, da spopolnimo svoje vrste s krepko, zavedno, inteligentno, pa tudi telesno zdravo mladino«. Ta namen dosega »Zveza« s predavanji, poučnimi kurzi, s petimi itd., odslej pa tudi s telesno izobrazbo. Poleg že prej oglašanih, se je ta dan oglasilo še 37 vrlih, čvrstih mladeničev — telovadcev.

Vinska pokašnja v »Mestnem domu« je dokazala, da je domače vinarstvo zelo napredovalo. Na razstavo je poslalo 35 posestnikov vinščakov svoje izvrstne pridelke; zastopani so bili skoraj vsi naši vinorodni kraji. — Tudi vinarški shod, ki je bil na starem strelišču, je bil povoljno obiskan.

Sorski obtoženci. Andrej, Ana Dolinar in Jurij Oman, ki sta jih tožila učitelj Grmek in soproga, so bili obsojeni skupno na 25 dni zapore. Sodnik je razsodil, da so vsi trije obtoženci krivi prestopaka razžaljenja časti ter je utemeljeval to svojo sodbo s tem, da se dokaz resnice ni posrečil, ker sodnik ne verjame pričam. Zaslišan je bil kot priča tudi ljubljanski krojaški pomočnik, ki je izpovedal, da je čul govoriti Grmekovo soprogo: »Žene, nimate nič gnilih jajc, da bi jih vrgle kapelanu v f...«. — Zagovornik dr. Schweitzer je naznanil vzklic.

Volitve na Moravskem. V splošni skupini za deželni zbor je zmagalo 7 katoliško-narodnih kandidatov; iz kmetske skupine sta v čeških krajih zmagali katoliško-narodna stranka s 16 poslanci in agrarna stranka s 7 poslanci; potrebnih je še nekaj ožjih volitev. Katoliško-narodna stranka je priborila skupno 11 novih mandatov.

Atentat. V cerkvi sv. Petra v Rimu se je razpočila zadnje nedeljo bomba, ki pa ni naredila posebne škode. Ministrstvo je razpisalo nagrado 3000 lir onemu, ki zasledi zločinca. Prijeli so 160 anarhistov. Ob času, ko se je

bomba razletela, je bilo v baziliki na raznih krajih okrog 300 ljudi, ki so se seveda silno prestrašili.

Državni zbor. Posl. Šuklje je označil stališče »Slov. zveze« glede večje deželne avtonomije, povdarjajoč, da ji zveza načelno ne nasprotuje, vendar pa se morajo v istem trenutku, ko se razširi deželna avtonomija, zakonito zavarovati narodne manjšine. Zbornica je z 201 glasom proti 35, sprejela § 12., ki jasneje določa mejo med delokrogom državnega in deželnih zborov. — Na vrsti je bila 5. skupina volivne reforme z manjšinskimi predlogi glede na pluralno volivno pravico. Proti pluraliteti je izborni govoril dr. Korošec in kaj odločno tudi dr. Gessmann, ki pa je zraven zahteval volivno dolžnost. Za pluralno volivno pravico je z vsjo silo zopet nastopil tirolski posl. Tollinger ter štirje govorniki »Kat. centra«. Pri tej razpravi je bila zbornica natlačeno polna; vzbudili so se vsi, ki ne simpatizirajo z volivno reformo ter naglašali, da je pluralni sistem edino pravi na svetu. Baron Morsey se je posebno trudil, da bi to dokazal. Slednjič je zbornica z 201 glasom proti 143, glasovom odklonila predlog Tollingerjev o pluralni volivni pravici. K glasovanju se je pripeljal tudi dr. Lueger. Izid je galerija navdušeno pozdravljala; tudi na gosposki zbornici je glasovanje močno vplivalo in ni dvoma, da bo volivna reforma sprejeta tudi tu, dasi bodo člani izrazili cel kup pomislekov. — Rusini so izjavili, da se vsled krivic, ki se jim gode, ne udeležujejo več sej; zapustili so dvorano. — Dr. Tavčar je zopet zahteval, naj volivne imenike sestavljajo okrajni glavarji, kakor da bi župani ne bili sposobni za to delo! — Gosposka zbornica bo šla v ogenj za pluralno volivno pravico.

Raznoterosti. V Dobrunjah je umrl osemnajstletni mladenič, ki je spil liter žganja. — Na ljubljanskem kolodvoru sta v nedeljo trčila dva tovornika; trije vozovi so se razbili, 11 je poškodovanih. — Vsled pruskih nasilstev stavka približno sto tisoč otrok poljske narodnosti. — Železnico Trebnje-St. Janž začno v kratkem graditi. — Na Tirolskem je zapadeł sneg. — Grof Barbo se že ponuja Kočevcem za kandidata; pravijo, da ima še sedem sobojnikov. — Pri občinski volitvi v Mariboru so zmagali v tretjem razredu Vsenemci. — Pri dekanjski konferenci v Kranju so vsi navzoči duhovniki sklenili, započeti energično akcijo proti alkoholizmu. Naročili so večina po sto izvodov »Svete vojske«. — V Toplicah pri Zagorju je vlak povozil delavčevu ženo z otrokom v naročju. Mati je hotela rešiti drugo dete, ki je korakalo na tiru, a je našla smrt. — Francoski parlament je zvišal poslancem diete od 9 na 15 tisoč frankov. To pa znajo!

Godovi prihodnjega tedna: Nedelja, 25. novembra: Katarina, Jukunda; ponedeljek, 26.: Konrad, Silvester; torek, 27.: Virgil, Ahacij, Valerijan; sreda, 28.: Jakob, Eberhard; četrtek, 29.: Saturnin, Filomen Gelazij; petek, 30.: Andrej, Justina, Benjamin; sobota, 1. decembra: Natalija, Eligij.

Volivna preosnova.

Dunaj, 23. nov. 1906.

Gosposka zbornica.

Visoki gospodje v gosposki zbornici so nedavno izrazili svojo nevoljo, ker se jim mnogi sklepi poslanske zbornice predložijo v zadnjem trenutku. Vsled tega, pravijo, da ne morejo temeljito pretresti tvarine. Sedaj se bavi poslanska zbornica z volivno preosnovo. Ker se v nedeljo v Pešti prične zasedanje delegacij, bode zbornica imela bolj redke seje. Torej bode volivna preosnova v najugodnejšem slučaju v zbornici dovršena do božičnih praznikov. Do konca januarja pa mora biti

ves novi volivni red že potrjen zakon. Iz tega razloga se vse tri stranke gosposke zbornice že sedaj bavijo z volivno preosnovo, dasi še nimajo v rokah vseh sklepov poslanske zbornice.

Kakor se sliši iz krogov visoke gospode, veje ondi volivni preosnovi precej neugodna sapa. In to ni čudno. Ako se v poslanski zbornici v prvi vrsti gospodje knezi, grofi, baroni, sploh veleposestniki, upirajo splošni in enaki volivni pravici, gotovo njihovi strici, uci in očetje v gosposki zbornici ne morejo zatajiti svoje krvi. Posebno jih peče enaka volivna pravica. Dandanes si ti gospodje več ne upajo trditi, da se človek pričinja še-le z baronom. Torej naj dobe vsi polnoletni moški po en glas. Nikakor pa se ne morejo sprijazniti z mislijo, da bi dobili tudi visoki, bogati, plemeniti gospodje tudi le po en glas. Ako dobi 24letni kravji pastir pravico voliti državnega poslanca, moral bi n. pr. največji zemljiški posestnik v Avstriji, knez Švarcenberg, dobiti vsaj 1000 glasov. To so tisti stari predsodki, da človek le toliko velja, kolikor v žepu ima.

Ker so torej v zbornici propadli nasprotniki enake volivne pravice in zagovorniki pluralitete, začeli so spletkariti po svojih znanjih in prijateljih v gosposki zbornici. Upajo še vedno, da se gosposka zbornica izreče za pluralno in proti enaki volivni pravici. To pa bi se moglo zgoditi tako pozno, da poslanska zbornica ne dobi prilike za potrebno izpremembo dotičnih sklepov in bi se morala zadovoljiti s splošno, pa nenehno (pluralno) volivno pravico. Naravnost rečeno, da bi si s takim sklepom gosposka zbornica nakopala opravičeno jezo in sovraštvo vseh ljudskih strank brez razlike narodnosti. Res, da je gosposka zbornica s poslansko enakopraven faktor zakonodajstva. Toda v tem slučaju naj poslanci sami določijo, kako hočejo biti voljeni. Volivna preosnova se tiče ljudskih krogov, ki jih zastopajo od ljudstva voljeni poslanci. In če so edini ljudstvo, poslanci, vlada in krona, vendar ne bodo od krone imenovani ali po rojstvu privilegovani člani gosposke zbornice, segali v kolo časovne zgodovine! Če pa store, zažgo si streho nad glavami. Potem nastane vihar, ki bode prisilil najvišje kroge, da se v modernem smislu preosnuje gosposka zbornica.

Gosposka trma.

Včeraj je torej zborovala gosposka zbornica. Zbornica je sprejela lekarniški zakon, kakor ga je predložila poslanska zbornica. Potem je izvolila komisijo, ki se bo posvetovala o volivni reformi. Vanjo so izvoljeni: Knez Karol Auersperg, grof Latour, vitez Bilinski, grof Buquoy, baron Chlumecy, baron Czedik, vitez Czychlarz, knez Fürstenberg, opat Grasböck, Inama-Sterneck, Lammasch knez Liechtenstein, Mattusch, grof Nostitz, baron Oppenheimer, grof Paminski von Plener, knez Schönburg, grof Thun, Rhomburg in grof Meran. Pri tem se je zgodilo nekaj doslej nenavadnega. Srednja stranka je kandidirala za volivno komisijo bivšega ministra za notranje zadeve, grofa Bylandt-Rheidta, ki je pravzaprav izdelal volivno reformo, večina članov gosposke zbornice pa je črtala njegovo ime iz kandidatne liste. Gosposka zbornica se kuja in je sklenila z vso odločnostjo, da izpremeni volivno reformo in sicer tako: Vsakdo, ki je dopolnil 35. leto svoje starosti in ima družino, dobi po dva glasova. Milostno hoče dovoliti, da po več glasov kot dva, nobeden ne sme dobiti. Volivna komisija bo začela zborovati dne 10. decembra in bo hitro »rešila« reformo, da bo imela poslanska zbornica čas, pridružiti se magnatskim sklepom. Med 21 člani volivne komisije jih je 13 brezpogojno za pluralno volivno pravico. Tudi misli gosposka zbornica na to, kako bi se sama reformi-

rala tako, da se za pr. hodoje določi gotovo število gosposkozborničnih članov. Cesar bi potem z imenovanjem novih članov ne mogel uplivati na sklepe zbornice. Torej ti baroni in knezi bi smeli reformirati svojo zbornico kakor hočejo sami, ljudski zastopniki pa ne. Gosposke trme ne smatra nihče za resno, opravičeno pričakujejo oni, da dopove vladar, ki je magnate izvolil, da jim ni nič mar, kako hočejo biti ljudski zastopniki izvoljeni. Gospodje igrajo najnevarnejšo igro, odkar zborujejo. Tisti, ki jih je postavil na njihovo mesto, bo najbrž tudi skrbel, da ostanejo pri tem šah-mat.

Volitev poslancev.

Danes je v poslanski zbornici prišla na vrsto sedma skupina volivne preosnove, ki obsega paragrafe 16 do 42, oziroma natančne določbe za volitev. Tako določa § 16., da bode volivna komisija pravilno sestavljena iz 7 članov, v občinah z manj kot 1000 duš pa iz 5. Volivnega komisarija določi politična oblast. Ostale določbe glede na volitev so že itak znane. Novi dostavki so v § 23. Ta določa: Le tisti volivci smejo v prostor, kjer se voli, ki imajo legitimacijske karte. Kdor je oddal svojo glasovnico, mora takoj zapustiti prostor. Če je potrebno, more okr. glavarstvo ali pa volivni komisar ukazati, da se le posamezni volivci spuščajo v prostor, ne pa cele gručice. Volivci pa smejo zahtevati, da ima vsaka stranka po dva do pet, v večjih mestih do 10 zaupnikov, ki smejo do konca biti v sobi, kjer se voli. Svoje zaupnike naznani vsaka stranka pred volitvijo politični oblasti, katera izbere potrebno število. Ti zaupniki so le priče med volitvijo; pravico imajo le ugovarjati, če je oddal glas neopravičen volivec ali pa oseba, ki je sploh neznana.

Med volitvijo se ne smejo vršiti nobeni nagovori, ne v hiši, kjer se vrši volitev, pa tudi ne v bližnji okolici. Sploh morajo volivci imeti popolno prostost. Občina mora v sobi, kjer se voli, pripraviti pisalno orodje, da more volivec izpolniti svojo glasovnico, ako preje ni storil tega.

Tvarina torej ni zanimiva, zato je danes zbornica večinoma tudi prazna. Posamezni govorniki so govorili le stenografom. Bili pa so dr. Tavčar, dr. Vogler, dr. Breiter, Seitz, dr. Baxa, dr. Starzynski, dr. Sobotka in dr. Gessmann, ki so zagovarjali razne nebitvene izpremembe in dostavke. Zbornica je po vrsti odklonila skoraj vse nove predloge in tako hitro rešila to skupino. Ob 4. uri popoldne se je pričela razprava o zadnjem, a jako velevažnem paragrafu 42. Ta določa, kakor je že znano, da more le 343 navzočih poslancev veljavno sklepati o izpremembi bistvenih paragrafov v volivnem redu in števila poslancev. Ker je oglašanih zopet mnogo govornikov, trajala bode nadrobna razprava o tej skupini gotovo dve seji. Pri tej skupini je Pergelt utemeljeval svoj manjšinski predlog o določitvi števila nemških poslancev iz Češke in Moravske za delegacijo, Schreiner pa svoj manjšinski predlog, naj se uvede zavarovanje volivnih okrožij z dvetretjinsko večino. Prihodnja seja je v ponedeljek ob 3. uri popoldne.

Slovensko gledališče.

Druga predstava Verdijeve opere »Rigoletto« je zopet napolnila gledališče. Kar smo povedali o predstavi pred tednom, to velja v celoti tudi glede včerajšnje, vendar pa se nam zdi, da bi bilo potrebno vsaj še ene orkestralne izkušnje. Radi pa priznavamo, da ima operno osobje letos mnogo posla in da ne moremo zahtevati preveč. Sicer pa je bila zaokrožena predstava in so zlasti solisti v glavnih vlogah dosegli neomejeno priznanje in gromovit aplavz.

bi si natanko ogledala to naravno lepoto. Nazaj sem morala v nahrbtnik, nekaj neprijetnega me je prešinilo, ko sem se spomnila na temo in na neprijetni duh. Toda sedaj sem bila na vrhu in — sreča zame — molela sem celo nekoliko ven. Videla sem pot, po kateri sva šla, včasih še nekoliko v daljavo. Dospela sva do Vodnikovih koč in od tod po težavnih stezah do Kredarice. Krog in krog je ležal na novo padli sneg, od severa je pihala mrzla burja in zazeblu me je. Še eno uro sva lezla navzgor in slednjič sva dospela do cilja, na vrh Triglav. Tu so drugič z mano grdo ravnali, čeprav sem vedno zvesto služila. Ko je namreč turist povžil klobaso, zmečkal me je neusmiljeno in zalučil v prepad. Po meni je, sem si mislila in zamižala sem, da ne bi gledala groznega prepada. Tedaj pa je močnejše zapihala burja, vzdignila me je visoko v zrak, metala me je zdaj sem, zdaj tja in naposled sem obležala le malo nižje, kakor je bil moj turist. Moralo je biti že kakih 2860 metrov visoko; krasen razgled se je tu nudil mojim očem.

Solnce se je nagibalo zatonu in turist je odšel. Sama, zapuščena od vseh, ležala sem tam; ni bilo žive duše, da bi ji potožila svojo žalost, ni bilo slišati veselih ptičkov, krog in krog je ležalo pusto skalovje.

Kar naenkrat sem zaslišala korake.

Kaj! — bil je prav tisti gospod, ki me je v gostilni tako zaničljivo gledal. Semkaj je prišel in s seboj pripeljal še mlado, lepo gospo. Prišla sta bližje in sedla poleg mene. Gospod se je ozrl in me zagledal. Zopet se je

škodoželjno nasmehnil in kakor bi mu bila kaj hudega storila, brnil me je v prepad. Slišala sem še: »Celo tukaj ta prokl... list«, potem pa sta mi izginila izpred oči. Zapihal je veter in počasi, v velikih krogih, padala sem navzdol. Naenkrat začutim vdarec, zaboletu me je malo, nato pa sem obstala. Krog mene so cvetela srebrne planike; med njimi sem našla svoj grob. Tu toraj ležim, izpostavljena nevihtam, v srcu ni upanja po rešitvi. Semkaj ne more stopiti človeška noga, le lahkonožna koza priskaklja včasih mimo mene, plašno me pogleda in vbeži proč. Ne bom se več vzdržala dolga. Kmalu me bodo raztrgali viharji, raznesli na vse štiri vetrove in nikdo onih se ne bo več spominjal name, ki so me nekoč imeli v rokah in katerim sem naznanila marsikaj novega.

Pismo iz Tibeta.

Lhasa, november 1906.

Slava tibetanskemu lamskemu zboru! Za blagor dežele, udane svetemu Buddhi, izdeluje ravnokar modrec Mazadura nove predpise za služabnike buddhove, za uslužbence tibetanske dežele in njene za vse vernike od Himalaje do Ganga vzorne služabnike razdele odslej v deset kast. Onim iz štirih najnižjih kast bo dovoljeno občevati samo z ljudmi, ki so izdelali vsaj osem razredov budistiške modre šole z dobrim uspehom; matura se pa ne zahteva. Pač pa se ne smejo nositi po ev-

ropski modi, ker to žali oči višjih svečenikov, ki hočejo, da se štiri nižje kaste nosijo po predpisih indijskih bosopetnikov. Ovratniki smejo biti visoki samo dva centimetra, manšete nositi je prepovedano. Gostilne pohajati je dovoljeno samo od 3. do 5. ure popoldne, v bramansko zbirališče »Unununi« pa ne sme noben buddhist četrte vrste. Po 9. uri zvečer ne sme nobeden iz doma. Uradniki od pete do tretje kaste uživajo več prostosti, a morajo svojemu dostojanstvu primerno nastopati. Hoditi morajo vsak dan v judovsko predmestje v Lhasi, v sinagogo »Ro-za-so«, kjer se zbirajo veliki farizeji in pismarji iz Tibeta in se dobiva tudi jed in pijača. Občevati ne smejo z nikomur, ki ni vsaj v IX. kasti državne službe. Kdor se dotakne n. pr. parije delavca, mora takoj umiti roke v ekstraktu lotosovih cvetov in ima to nesrečo javiti nemudoma deželnemu glavarju. Zvečer imajo ti gospodje prosto do 11. ure; s posebnim dovoljenjem smejo ostati v izvanrednih slučajih tudi do ene čez polnoči.

Lamovi uradniki najvišjih razredov pa se gibljejo izključno le v boljših tibetanskih pravaških krogih. Frizura in modrost sta za te razrede natančno prepisani. Ženiti se morajo v vladajoči dinastiji, navduševati pa za od Buddhe izbrani cvet tibetanski, narodne dame. Kadar se napijejo pri narodovih veselicah inozemskega šampanjca, dobe pohvalo, v višjo kasto pa je povzdignjen, kdor pije pobratimstvo z izdajateljem svetih budovih zapisikov, s Kitajcem Ma-la-va-ra-hi-jem in z veli-

kim pekomo Šra-ža-na-ja. Da v teh razredih ni misliti na kako občevanje z nižjimi sloji, je jasno. Ožji stik je dovoljen samo s kmeti iz tibetanskih poljan, če se kak tak kmet namaže z blagodišečim oljem in se parfimira s palmovim sokom, da ne udari preveč v nos prirojena sirovost. Vsi ti uradniki morajo biti seveda naročeni na Malavarahijev sveti pápirus za buddhiste, ki vsak dan izhaja in brani deželo pred braminci. Vesti se morajo najvišji uradniki mirno in dostojno, kakšno pa je njihovo vedenje, to odločajo sami.

Da se vzdrži red med služabniki velikega Bude, so postavili Nadlame dve krasni načeli. Prvo načelo, ki so ga z efiško svilo ovezli na hrbe svojih plaščev, slove tako-le: Vsa modrost je obsežena v lizanju pljunkov nadlamskega sveta, morje neumnosti in pregreh pa se razliva čez nalizavce.

Veliki Lama Taravaru je iznašel to načelo in njegova drugova sta mu padla ob ti priliki krog svetega vratu In začela se je nova doba v tibetanski pokrajini. Drugo načelo je še sijajnejše: Služ e velikega Bude se edinole oddajajo na podlagi rodovnika s člani lamskega sveta v soglasju s svetim papirusom Lame Malavarahija. In po tem načelu se je sloveče prenovila vsa pokrajina. Ne bo se več trošilo nepotrebnih novcev za šolanje po visokih šolah, v tem oziru zadostuje vsem sveti papirus, ki ga čuva slavni Malavarahi.

Sposobnost za službe se pa meri po kole-nih sorodstva. Uničiti se imajo vsa izpričevala in prepovedano je strojiti odslej oslovске

Ni nam treba povdarjati, da je bil na vrhuncu g. Oufednik. — Vloga »Rigoletta« je kreiral po svojem okusu, in reči moramo, da dobro, ter se izkazal zopet kot vrlega igralca obenem. Najboljši je bil vsekakor v III. dejanju, ker ima obvladati toliko prehodov iz žalosti v prisiljeno veselje in v jezo ter osvetoželjnost. Niti trenotek ga ni zapustila harmonija med pevcem in igralcem.

Z živahnostjo, kolikor je potreba, je bil g. pl. R ez u n o v kot lahkoživci vojvoda vseskozi izvrsten. V duetu z Gildo (g. Skalovo) v 2. sliki in v solospetu II. dejanja je umel izražati tako fin pevski čut, da je dobil viharno priznanje. Da bi bila opera pred leti boljša, (osebito glede tenorja), to ni prav nič reš. O pokojnem Nollju ne govorimo, dasi je bil on takrat že bolehen in pa tudi postaran. Primadona Ševčikova pa odločno ni bila boljša kot Skalova. In Raškovič? — Večini občinstva nesimpatičen, prijel je samo nekaterim ožjim prijateljem in nekaterim — damam, ki so imele dopadaje nad njegovim rdečim nosom, Raškovič je en večer napravil slovenski operi več sramote, kot ves čas, kar je bil v Ljubljani, časti.

Mi pravimo, da je opera danes neprimerljivo boljša, kot je bila l. 1897/98. — Dramatično društvo naj napravi posebne torbice, ki bi jih privežali na usta onim pobalnikom, ki med aplavzom venomer sikajo. Ali ni odpomoči tej grdi razvadi. — T. K.

Gospodarstvo.

Tržne vesti.

Situacija se v tem tednu ni izpremenila. Konec prejšnjega tedna je kazal, da bo prenehalo pomanjkanje vagonov ali celi ta teden je zopet trpel pod vplivom nedostajanja transportnih sredstev. Prve dni tedna je bila tendenca nekoliko slabše, potem pa se je zopet povzpela do jakosti prejšnjega tedna. Promet je bil vsekakor neznamenit in tudi skromne ponudbe niso našle kupcev. Kakor smo že zadnjič omenili, se kupci ne ogrevajo za nakup blaga po današnji ceni, ker ga upajo dobiti pozneje ceneje v roke, kadar bo prenehalo pomanjkanje vagonov. To je tudi lahko mogoče, ker so producenti vsled izredno dobre letine precej obloženi z blagom in ga bodo gotovo v veliki meri vrgli na trg. Današnja jakost tendence sloni na skromnih ponudbah, ker lastniki blaga ne morejo prevzeti nobenih obveznosti glede pošiljavne dobe in zategadelj ne ponujajo. — Pšenica nam ni nudila posebne spremembe. Cene so ostale skoro iste prejšnjega tedna. Promet neznamenit, ponudbe skromne, kupci brez življenja, ni tedaj bilo povoda izpremembam cen. — Rž je nekoliko oslabela v ceni, vendar pomembnega padca ne moremo beležiti. — Oves je edini, ki trdovratno vzdržuje svojo visoko ceno ter izraža namen, se povspeti še višje. Tudi v tem pridelku je bila letina ugodna in zategadelj bi nikdo ne pričakoval tako visokih cen. Ali vpoštevati je treba, da je bila lanska letina slaba in smo prišli v letošnjo kampanjo brez zaloga starega blaga. Skušnja pa uči, da se slaba letina še-le v prihodnjem letu pokaže. Ker praznih skladišč in konsuma bližajoče se zime ni možno založiti z novino vsled pomanjkanja vagonov, so zategadelj cene visoke.

Turšica. Staro blago je stalno in visoko v ceni, ali zanimanje zanj je ponehalo, ker je novo blago jako povoljno. Promet je bil živahen. Mráz je vplival ugodno na novo blago, ker je zmanjšal riziko transporta.

Moka. Lahko trdimo, da je kupčija skoro popolnoma zaspala. Bolje pšenične cene pretečenega tedna so napotile mlino, da so cene moka od 60 vin. dvignili, in so hoteli s tem položaj oživiti, kar se jim pa ni posrečilo in se niti limitirani na podlagi starih cen niso dali

placirati. Ničla in temne vrste se odpoklicujejo, srednje leže nedotaknjene in se zaloge množe.

Otrobi uživajo neprenehoma zanimanje in so ostali neizpremenjeni. Eksport v Nemčijo zalaga danes v prvi vrsti druga roka.

Kava neizpremenjena. Sicer se neugodna poročila glede prihodnje Santos-letine vzdržujejo in potrjujejo kot resnična, ali blago na pozorišču si je v kljub temu le neznatno opomoglo v cenah.

Sladkor. Cene so nekoliko oslabele in je bil promet neznamenit. Rafinerije so baje razprodane in je konsum navezan na drugo roko, ter se kupuje najpotrebnejše. Konec oktobra je bilo 154 avstr. tovarn v obratu (lansko leto 187), na Ogrskempa vse tovarne — ter se je do konca oktobra izdelalo, v vrednosti sirovega sladkorja čisto 374.000 ton (l. l. 465.000), s početka kampanje da konca oktobra pa 882.000 ton, toraj 120.000 ton manj, ko lansko leto v istem času.

Zaloge so znašale konec oktobra 324.000 ton (l. l. 360.000 ton), medtem je 240.000 (l. l. 295.000) ton sirovega sladkorja.

Špirit je svoje cene vzdržal in je stalen.

Petrolej. Za prihodnji mesec bode cena najbrže ostala neizpremenjena. Promet tekočega meseca je slab, ker so se pretečeni mesec nakupile iz spekulacije večje množine, tako, da se za november liberirane množine najbrže ne bodo razpečale in zategadelj bodo za december gotovo manj petroleja dali na razpolago.

Oreh. Ker se bliža sezija orehov, moramo omeniti, da se letos niso obnesli na Štajerskem in so vsled slabe letine Štajerci sami kupci. V splošnem je bila letina srednja in se zahteva danes neobvezno za takoj 42—43.

Število ovac se zmanjšuje. Angleško poljedelsko ministrstvo sestavilo je podatke glede števila ovac v raznih državah in na podlagi teh števil je razvidno, da nazaduje reja in da z njo silno pada število ovac v vseh državah. Glede našega cesarstva je doganjano nazadovanje za celih 45 odstotkov, računano od leta 1869. do leta 1904. Avstrijska državna polovica izkazuje v prejšnjih letih največje število ovac 5.026.398 kosov, v zadnjih letih pa le 2.621.026. Ogrska je pa še bolj nazadovala in sicer se je število ovac zmanjšalo od 15 milijonov na 8 milijonov živali. Od tujih držav izkazuje Nemčija največje nazadovanje, tu se je zmanjšalo število za 60 odstotkov, v zadnjih letih našli so nekaj na 9inpol milijonov ovac, med tem ko so jih prejšnje čase imeli okroglo 25 milijonov. Na Francoskem je nazadovalo ovčarstvo za 30 odstotkov, na Angleškem za 15 odstotkov, v Belgiji za 50 odstotkov. Združene države Severne Amerike izkazujejo tudi okroglo 10 milijonov manj ovac kot preje. Za to padanje se navajajo različni vzroki, ki pa vsi skupaj ne morejo zadostno utemeljiti tega velikega nazadovanja ovčje-reje.

Izvoz rumunskega mesa v Nemčijo. O izvozu rumunskega mesa na Nemško se je že poročalo in danes moremo po poročilih rumunskih časopisov omeniti, da se je ta izvoz nasoljenega mesa zelo povzdignil, preko avstrijskega ozemlja je n. pr. ena sama rumunska tvrdka poslala 200.000 kg takega mesa v Hamburg. Meso je, kakor rečeno, nasoljeno in se izvažja v sodih iz močnega hrastovega lesa.

Draginja pri petroleju. Mnogim ni znano, zakaj je petrolej pri nas v Avstriji tako visoko v ceni. V sledečem o tem malo pojasnila. Zveza ali kartel med čistilnicami je pravi in glavni vzrok druginji. Prečiščen petrolej stane 10 do 11 kron pri 100 kg., takozvana porabnina (davek) znaša 13 kron, toraj skupno z davkom

stane petrolej tovarnarja kakih 23 kron 100 kg. Lastniki čistilnic bi imeli pri prosti konkurenci že lep dobiček če bi vzeli 2 do 3 krome pri 100 kg dobička in v tem slučaju bi stal petrolej kakih 25 do 26 kron, kakor pred 4 leti ko ni obstajal kartel. Vsled kartela pa dvigajo bogati kapitalisti, lastniki čistilnic cene samovoljno in si polnijo svoje nikdar dosti napolnjene žepe, ter s tem odirajo ljudstvo. Današnje cene so tako visoko privide, da je skoro izključen vsak nadaljni trajni povisek ker inozemsko blago notira približno 10 kron transit, prištevši porabnino 13 kron in uvozno carino 11 kron znaša tedaj cena pri 100 kg. približno 34 kron brez sodov. Lastniki čistilnic pa so, kakor je bilo že objavljeno iztuhtali novo šikano. Vsi prazni sodi se jim morajo vrniti v nekaj tednih za ceno, katero diktirajo sami, pri tem pa ne plačajo niti polovice vrednosti, kar stanejo sodi v novem stanju. Lahko se pa nekega dne domislijo, kaj bomo mi za sode toliko dajali nazaj nam jih morate itak prodati, določijo lahko tudi še nižje cene, in to bi bila zelo občutna škoda za trgovce. Po človeški pameti, bi si lastniki čistilnic niti prilastovati ne smeli pravice siliti koga za obvezno vrnitev praznih sodov, kajti sode dajejo vse čistilnice franko s pošiljateljico in kar je gratis podeljenega čez to naj vendar lastnik razpolaga, kakor mu boljše kaže. Te pravice se pač ne morejo nikomur kratiti. Glede obvezne vrnitev praznih sodov, zasledujejo čistilnice najbrže dvojni samopašni namen: prvi nadobaviti si sode po slepi ceni in drugič preprečiti morebitni uvoz inozemskega petroleja v sodih, katere sedaj enostavno reklamujejo zase. Vsaki kartel pomenja napad na že itak prazne ljudske žepe. Postave proti kartelom v Avstriji menda še nimamo. Toda država bi se lahko poslužila za odpravo visokih cen zelo uspešnega sredstva. Kategorično naj bi zaklicala kartelirancem: S ceno pri petroleju nazaj ali pa dovolimo carine prost uvoz in druginje bi bilo mahoma konec. Z odpravo uvozne carine, za petrolej bi državna blagajna prav nič ne trpela, pobrala bi od inozemskega produkta od 100 kg 13 kron porabnine, prav toliko, kot od tuzemskega. V tem slučaju nastal bi seveda krik in vik od strani petrolejskih baronov, češ država uničuje našo industrijo, a temu ni tako. Naš petrolej celo izvažujejo in to ne v malih množinah posebno v Nemčijo. Tam seveda ne dosežejo oduševskih cen. Petrolej rabijo vsi stanovi. Zato je pa dolžnost vseh pravih ljudskih poslancev imeti skrb in delati na to, da se odiranjej napravi konec in da se pijavkam ljudske krvi rožički temeljito poščipajo. V Ameriki je predsednik Združenih držav v novejšem času trustom napovedal najhujši boj zlasti petrolejskemu trustu. Trustovci izzemali so iz ljudstva velikanske milijonske svote. Državi se je zdelo to končno preveč. Kartelirani mogotci bi sicer pričeli ako država kaj proti njim ukrene uporno gibanje a upati je, da jih bode država ugnala, posadila na zatožno klop ter prisodila kazni, katero so zaslužili.

Ustredni banka čeških spoštiten. Subskripcija delnic IV. emisije še ni končana. Pri točasni, privatnim potom vršči se akciji, so bile podpisane že ponovno delnice v znesku do K ca. 1.000.000. Obrok za subskripcijo novo izdelanih delnic traja do konca tekočega leta. Prijavne formulare pošiljajo na željo: ravateljstvo v Pragi, I. Ferdinandova trida 15, ali filijalka v Brnu, Ferdinandova ulica 20, in na Dunaju I. Wipplingerstrasse 22.

Sejem. 19. t. m. je bilo na letni sejem prignanih 989 konj in volov, 411 krav in telet, skupaj 1400 glav. Kupčija je bila pri goveji živini dobra, pri konjih pa srednja, ker so prišli po govejo živino Moravci in Nemci.

Iz slovanskega sveta.

sl Peter Struve, znani voditelj ruske konstitucionalne opozicije v inozemstvu in izdajatelj znanega lista »Oslobojenje« je imenovan za profesorja historije, trgovine in industrije na politehničnem inštitutu v Peterburgu. Seveda ga ni odbrala v ta namen vlada, ampak ekonomski odsek inštituta samega.

sl Srbska književna zadruga dijakom. Uprava srbske književne zadruge je izvršila načrt, po katerem bo mogoče vanjo vstopiti tudi dijakom, ki bodo tako prejeli vsa njena dela.

sl Kongres srbskih čebelarjev se je vršil 13. t. m. na zelo slavnosten način. Otvoril ga je nekdanji srbski minister Milovan Marinković. Sklenilo se je, da se bo vršil tak kongres odslej dalje vsako leto. Tuda razstava sadja in domače živine v Bolgradu je dobro uspešna.

sl Srbsko društvo za napredek ženskih ročnih del so osnovali v Belgradu. Društvo je imelo že svoje zborovanje, na katerem je odredilo svojemu namenu primerna navodila.

sl Progressivni davek od dohodka bodo vpeljali na Ruskem. Minister je izračunal, da se s tem državnim dohodki povečajo za 35—40 milijonov rubljev. Ta davek bodo plačali tudi tuji državni občani, ki že več let imajo na Rusku dohodek od kakšne obrti. Dohodki pod 1000 rubljev so tega davka prosti. Od 1000 rubljev plača se 1 odstotek, od vsakih daljših 1000 rubljev ena desetina odstotka, od 30.000 rubljev 4 odstotke in od 100.000 rubljev 5 odstotkov.

sl Slovaška osrednja ljudska banka v Budimpešti. Slovaki, bivajoči v Budimpešti, so sklenili ustanoviti v tem mestu slovaški denarni zavod pod naslovom: »Ustredna ljudova banka«. Ustanovna glavnica novega zavoda znaša za zdaj 100.000 kron. Vsi Slovaki so ta sklep pozdravili z velikim veseljem.

sl Poljska požrtvovalnost. Poljski posestnik Maciejowski je prodal svoje posestvo Aliden v Šleziji zopet Poljaku Kržižanovskemu za 100.000 mark, akopram mu je pruska naselejalna komisija ponujala 12.000 mark več.

sl Pevska zveza češko-moravskih učiteljev uresničuje lepo misel: Prirejanje popularnih koncertov pri nizkih cenah. Namen te misli je: Storiti umetnost pristopno tudi najširšim vrstam prebivalstva, zboljšati včasih tudi trdo, vsakdanje življenje prebivalstva, ki mu usoda ni privoščila niti časa, niti sredstev, da bi se moglo udeleževati umetniških koncertov. »Umetnost med ljudstvo«, to je geslo ljudskih koncertov. Začetek se je storil letos spomladi v Prostějovu. Drugi ljudski koncert je bil 17. listopada v Brnu; tretji bode 6. grudnia v »Češkem domu« v Vitkovicih.

sl Obsojena slovaška rodoljubka. Požunsko sodišče je te dni obsodilo radi ščuvanja (!) zoper mažarsko narodnost gospodično Gizelo Fridrih iz Ružomberka na dva tedna v ječo!

sl Ruski činovnik ne sme agitirati pri volitvah v prihodnjo durno. Rusko notranje ministrstvo je v sporazumu z drugimi ministri izdalo odlok, po katerem se prepoveduje vsem ruskim uradnikom, udeleževati se agitacij pri volitvah v državno durno, zlasti se jim prepoveduje agitacija za radikalne leve stranke in za stranko kadetov.

sl 3000.000 Hrvatov v Ameriki. V Ameriki se nahaja 300.000 hrvaških izseljencev, to je baš osmina prebivalstva cele Hrvaške. Seveda so ti izseljenci vsi brez izjeme v najboljših letih.

sl Brzojavna zveza z Daljnim Vzhodom. Glavna uprava ruskih pošt in brzojavov je izročila ministrskemu svetu prošnjo, da bi l. 1907 prispel z 267.000 rub. za štiri naravnostne zveze z Daljnim Vzhodom. Dve zvezi bi zvezali Moskvo z Irkutskom, drugi dve pa Irkutsk s Peterburgom in Omskom.

kcže, nekaj zato, ker je posvečena ta žival posebno v čislh lamskem svetu, nekaj pa zato, da se ne bodo več pisale na take kože kake svedoče ali diplom. Edina izpričevala so rodovniki in edini dovoljeni sad literature je sveti papirus izpod varstva slovečega Malavarahija, ki potrjuje rodovnike in prižiga ogenj Siddaravarte na tibetanskih tleh.

Pismo Boltatuga Pepeta.

Gespud redehter!

Jejhata, kakšna nasreča me je unkrat naletela. Veja, jest sm skoro čist skus in skus padu. Pa na smeja mislt, de na ta vi-

gam in jest štrbunknem u ena lukna. K sreč sm glih mal preh dubu ud Bolčuga Pepeta douh nus zavle tega, ke ga zmeri pu zubeht nosm, in tku sm na moste u tist lukn za nus ubvisu in tku cajta brcu pu luft, de je pršou en pulcaj bliz in me za lase vn iz lukne putegnu. Tku me je sam moj nus, al bl pu pravie Bolču Pepe smrt u Iblanc rešu.

K sm tku spet stavu na tleh in vidu, de prou bliz mene ni nubene take lukne več na most, sm dubu spet kurajža in sm začeu pulcája u roka jemati, de sa tak mustov u Iblanc, de s člouk že žeučenja ni gvišn. Ta nar bl sm se pa giftu čez žepana, ke take mustove pustaula pu Iblanc, de je še mene sram, ke tui ldi je tula vidja. Pulcaj se je sevede za gespuda žepana putegnu in se zazeksu, de sa usi tist mustovi lepi, ke jh je gespud žepan pustavu; če na vrlamem, nej grem pa pugledat tiste mustove, ke maja table, de sa se za cajta gespud Hribarjuga žepanvanja gor pustavl in um vidu, de sa čist pu ta noumo furme narjen in de greja sam pr straneh mal z lima.

Jes tta pulcaju razlagajne za dobr gor uzeu in sm ga uprašu, zakaj pol na šenpetersk must take table na nabijeja, de b blu gor zapisan: »Ta must se ni za cajta Ivana Hribarjuga žepanvanja pustavu«. Na ta viža b saj on uržah na biu, če ker skus kašna lukna u Iblanc štrbunkne in notr utone. Jest sam dobr vem, de gespud žepan nima cajta zmeri same mustove zidat, učash more jt tud mal leberaln dohtar Taučarju tron flikat, k je še

bl razškatan in puprave putreben, ket šenpetersk must.

Uni sa se unkat u sojh cajtngah iz leberalnega shoda neki norca delat in leberalcem naprej metal, de jh je tku mal pršlu na shod, tist pa nisa pumislel, de sa se leberalci, kokr im je »Sluvensk Narud« pol u ksiht puvedu, prpelal na shod z lebeznja, ne pa iz cugam, kokr se na nhne shode ldi je vozia. Kokr pa morja sami vedet, lebezn nima nkol tulk domfa u seb, kokr ga ma en cuh, zatu se jh je, pa tud tulk mn mogl prpelat, kokr b se jh, če b se cuga pusležil, kokr se ga druh pametn ldi je, če čja res kam pridet.

Metlišk žepan Jutraš je mou zatu čist prou, ke je na shode ud samga ajzlpona guvuru in prosu dohtar Taučarja, de b pršou zdela enkat, k ma bl cajt, dol u Metlika ajzlpon zidat in de b prpelu iz saba murbt še dohtar Kama in pa kašnga družga gespuda, de b bli tku pred fertik. Tu se lohka reče, de dokler se uja leberalci iz lebeznja na dohtar Taučarjuve shode vuzil, jh u zmeri premal in u dohtar Taučar zmeri fjaška naredu. Udkar ja je dohtar iz ta zadnmo sojmo shodam tku pukidu, je še Bolčuga Pepeta sram, de je leberale in je začeu zatu vluet pinta nost, de zdej ldi je na veja al je mandle al babca, in uja nazadne še mislel, de na gespud Štefeclnava plat uleče. K sm ga jest u nedela zavle negave pinte priju, za kua ma taka farba, se m je zgubarju, de zatu, ke ma zdej ta nar več iz ta mrtvem za upraut in se zatu ne šika, de

b nosu pinta kašne bl žive farbe. Jest mu holt tega na vrlamem in vem prou za gvišn, de mu je sam leberalna pulitka taka gusta nardila. Sej na u nekol douh, ke u začeu tud dohtar Trillar pinta tku žalastne farbe nost. In on u mou še ta nar več uržaha za taka žalast, zatu k je dohtar Taučarju prestolanaslednik in zmeri tuhta in špekulera, kdaj u skoču na leberaln tron. On drgač dobr vé, de douh cajta ta čast na u trpela, ampak mejhn b pa use glih rad pusedou še na tem trone, predn u šou iz lima. Ta nar bl se je vidl tu unkat na leberalnem nazaupnm shode, k je dohtar Taučar ustou in se pustavu na oder, de b puvedu, kuku stuji vuliuna reforma, kuku je tekat dohtar Trillar hitr zlezu na Taučarju tron, de b še gorkega dubiu in iz ta gorkuta tud mal dohtar Taučarjuga gajsta puverbu. Če se ga je res kej na Taučarjuvem stol prijel, jest glih na vem, de je pa navarn za enmo takmo, k ma pulitična jetka, precijt sedet, tu pa usak otrok vé, zatu pa maja pulberari na sojh stolch take pouštre, de jh lohka za usakmo ukul ubrneja. Ena nesreča se u prou gvišn leberalcem prpetila; če že na bo dohtar Trillar padu u pulitična jetka in de b se ga tist dohtar Taučarju pulitičn bacili na tli prijet, u pa kej družga vn pršlu. Neki pa bo že zatu, ke trinajst dohtarju spi u leberalnm neizvrševalnm odbor. Ta numara je en slab cah in nč dobrga na pumen, tu je tku gvišn, kokr sm jest gvišn

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

Jeseniske novice.

Srečne Jesenice! Imenitnega župana imajo. Dr. Tavčar ga je imenoval za člana izvrševalnega odbora napredne stranke. Ne more se vsaka občina ponašati s tako odlikovanim županom. Kakšne zasluge za napredno stranko mora imeti naš župan, da je povzdignjen med prve njene! Marsikaj nam je sedaj jasno in prav je, da vemo, s kom imamo opraviti.

Jeseničani, pozor! Vaš župan je član izvrševalnega odbora napredne stranke. Na shodu 16. t. m. v Ljubljani so določili župnika napredne stranke program, po katerem naj v prihodnje deluje. V tem programu je tudi ločitev cerkve in šole. Napredna stranka se bo v prihodnje borila za to, da se šola loči od cerkve, to se pravi: izginilo naj bi iz šole vsako versko znamenje. Nobene božje podobe naj bi ne bilo v nji, ne križa, ki bi otroci k njemu dvigali oči, ne kaj drugega, kar bi jih moglo spominjati, da so kristjani. Toda ne samo izpred oči, tudi iz srca naj bi izginil Bog. V šoli naj bi bilo vse prepovedano, kar bi moglo navajati mladino na krščansko življenje. Da se ta zahteva uresniči, zato se hoče boriti, zato je postavljen izvrševalni odbor. Izvrševalni odbor napredne stranke ima nalogo skrbeti, da se zahteva tudi izvrši. V tem izvrševalnem odboru je tudi jeseniški župan Kogoj. Jeseničani, ali sedaj veste, po kaj je Kam hodil na Jesenice? Ali sedaj veste, zakaj je delal na to, da so se izvolili »napredni« častni občani? Ali sedaj razumete, čemu je bil ves ostudni boj zoper župnika? V občinski odbor naj bi bili izvoljeni naprednjaki! Občino naj bi vladali pristaši svobodne misli, da bi Jesenice postale trdnjava napredne stranke. Ni se za enkrat popolnoma posrečil načrt svobodnjakov, a skušali bodo pri prihodnjih volitvah doseči, kar letos se niso mogli. Jeseničani, pozor stojte na straži, z bistrim očesom opazujte početje vseh, ki se prištevajo k napredni stranki, zlasti pa delovanje župana in njegovega tajnika, ter njegove desne roke Fabinca!

Kam zopet na Jesenice. Izvrševalni odbor napredne stranke že deluje. V nedeljo 18. t. m. je znan Kam sklical shod kmetov in posestnikov ob 3. pop. pri Višnarju. Zimati hoče skupaj društvo naprednih kmetov in posestnikov, ki bi pomagali svobodni misli do gospodstva na Jesenicah in okolici. Dosedaj je Kam imel še največ sreče na Jesenicah. Priznati moramo, da je večinoma vse Kamovo delo, kar se je zgodilo zadnje dve leti za svobodno misel na Jesenicah. Pod pretvezo, da je slovenski značaj Jesenic v nevarnosti, da se gre samo za narodnost, dobil je res veliko mladincev in tudi mož ki so mu verjeli in se bojevali za grdi liberalizem misleč, da se vojskuje samo za narodnost. Le malo jih je, ki so vedeli, zakaj se pravzaprav gre. Nekateri so se že obrnili od Kama in njegovih pomagačev, ko so spoznali, da je plačan agitator napredne, svobodnomislelne stranke. Toliko sreče kot na Jesenicah Kam drugod ni imel. Znano je, kako je pogorel s svojimi poizkusi celo v Ljubljani, kako so ga na Vrhniki ženske napadile. Prišel je v nedeljo 18. t. m. zopet na Jesenice, upal je, da mu bo tukaj sreča milejša. No, prišlo je na njegov shod, ki ga je sklical po § 2, celih sedem mož. V ti sedmorici je bil tudi odpadnik od katoliške cerkve črevljar Trojar. Poskušal bo Kam gotovo še, da zlima svobodnomiselno društvo kmetov in posestnikov, a menimo, da razsodni in pošteni možje, ki imajo še kaj krščanskega prepričanja, ne poidejo na njegov lim. Čuje se, da ga tudi na Jesenicah mislijo pognati ženske, če ga možje ne bodo.

Idrijske novice.

Ali Gruden ustanovi liberalen konsum ali ne? Tako ugibajo sedaj pri nas. »Ga bo!« pravijo nekateri, »ga ne bo« trdijo drugi, kakor nekaj, ko so ogledovali svate na poti k poroki. »Bo sreča«, so rekli eni, »ne bo« so odgovorili drugi. Ker so namreč naprednjaki pri zadnjem strankarskem shodu v Ljubljani sklenili omisliti tam gospodarsko društvo, kjer se že kaka zadruga nasprotne stranke nahaja in Janeza Grudna za naš okraj v odbor voliti, pričakujejo sedaj za gotovo, da bo gospod odbornik na svojem mestu. In pri nas že obstoji občno konsumno društvo soc. demokratov in krščanskega gospodarskega društva za ude S. L. S. Le naprednjaki še nimajo nič, kar so pa sklenili sedaj popraviti. Radovedno povprašujejo tudi, kam se bosta šla zopet to pritožiti gg. Drag. Lapajne in Šepetavec župan. Pred osmimi leti sta šla h knezoškofu osebno v Ljubljano s prošnjo, naj zabrani katoliški stranki v Idriji omisliti gospodarsko društvo, ker drugače bodo vničeni trgovci in krčmarji. Novo konsumno društvo bode gotovo prodajalo »cuker kofe in kar kdo če« in s tako drobnarijo se peča Šepetavec sam, najbrže napravi tudi zadružno za čipke, a to bo konkurenca gosp. D. Lapajne. Torej vzroka dovolj, da se pritožita na merodajnem mestu. Katero pa je to mesto, zopet ne vedo. Morda dr. Tavčar in njegov list? Bo pa zopet težko, ker je zato že pri shodu glasoval dr. Tavčar, toraj bi sedaj samega sebe pobijal, ako prepove vso akcijo. Na vsak način so sedaj v veliki zadregi. Stranka je sklenila ustanoviti gospodarska društva, a njeni udje bi pri tem škodo trpeli. Zato je ravno prepričanje »bo« ali »ne bo«. Kedar o tem kaj zanesljivega vzmemo, bomo že pravčasno poročali, opomnimo le, da sedanji društvi dobro vspevata. Tudi našim nasprotnikom dobro želimo, storiti jim dobro seve v tem oziru ne moremo, ganiti se morajo sami. Da bode Gruden moža postavil, sklepamo iz tega, kar ob istem času ni šel z deputacijo za poddržavljen naše realke na Dunaj, ker je bil imenitnejši strankarski shod v Ljubljani.

Pogrešanega rudarja Ivana Čuk so našli mrtvega. Nesrečnež se je bil najbrže zašel. Dobili so pri njem vse, kar je nesel seboj. **I Javni shod** je bil preteklo nedeljo. Sklican je bil v ta namen, da se zborovalci pomenijo, kaj je storiti v občini, ko se je v proračunu prikazala huda pošast v podobi primanjkljaja. Dasi je ta stvar velepomembna, vendar je bila udeležitev precej pičla. Prišlo je na shod le okoli 150 oseb. Nam se ne zdi to nič čudnega. Koliko sto mož je pred leti ukrepalo o povišanju doklad, nazadnje pa je vendarle par oseb čisto drugače odločilo! Poročevalec na shodu je bil A. Kristan. Povedal je isto, kar smo že tudi mi v »Slovenec«: Naj se obrača, kakor se hoče, brez primanjkljaja ni mogoče proračun. Županstvo predlaga do malega samo stvari, ki so neobhodno potrebne. — Obenem je poročal na tem shodu tudi o deputaciji, ki se je vrnila z Dunaja, kamor je bila po sklepu občinskega odbora poslana, da pridobi merodajne kroge in osebe za poddržavljen idrijske mestne realke. Sprejel je deputacijo najprej dr. Ferjančič, potem je bila pri socialnodemokratskem poslancu Pernerstorferju, sekijskemu načelniku v naučnem ministrstvu, dr. Ploju in menda še pri drugih osebah. Neoficijelno je šel Kristan tudi k načelniku »Slovenske zveze« dr. Šusteršiču, županu Šepetavcu in kanclistu Vidicu se menda ni zdelo to vredno. Kakor je poročal Kristan, je bila deputacija povsod prijazno sprejeta, in v doglednem času je upanje, da država sprejme mestno realko v svoje oskrbovanje. Z ozirom na to upanje je bilo lahko sklepiti, kaj naj občina stori z ozirom na primanjkljaj. Vzame naj zopet posojilo v pokritje primanjkljaja, saj kadar bode realka poddržavljena, bo dosti denarja. V razgovor je posegel tudi Kavčič, ki so ga pozvali, naj pove kak nasvet o pokritju. Župana in Julčeta je zelo zbudilo, ko je postavil za zgled nekdanjega župana Trevna, ki je zastoj delal, sedaj pa ima vsak pisar svojega pisarja.

I Proračunski seja je bila 20. novembra. Pozornost je vzbudilo, da je bil odsoten načelnik narodno-naprednega kluba gospod Valentin Lapajne, ki niti sej v Levčnikovi aferi ni zamajal. Proračunska in računska seja sta pač najvažnejši v letu, katerim se ne bi smeli vsaj načelniki klubov odtežati. In zanimiva je bila tudi naša proračunska seja. Le pogledimo!

I Odborniki brez proračunov v roki naj sodijo o proračunu! Tudi letos namreč vkljub precejšnjim pisarniškim izdatkom in zadostnim pisarjem nismo prišli še toliko naprej, da bi bilo županstvo preskrbelo vsaj toliko prepisov proračuna, kolikor je odbornikov, da bi ne sedeli kakor »jogri«! Saj menda niso sami analfabeti. Tajnik je bil na točno opombo mnenja, da je pač vseeno, ako imajo odborniki proračun v rokah ali ne, »saj so tako že odseki naprej že vse sklenili«. Seje občinske so torej le neka formalnost!

I Proračun je bil z malimi izjemami sprejet, kakor je bil predložen. Mnogo se tudi ni dalo o tem razgovarjati, ker ni denarja. Spremembe so bile v kratkem naslednje.

I Zvišali so plačo pisarju S. Kogejcu na 1200 kron. Večina je znašala en cel glas. Rešil ga je Kristan, ki je svoj čas nasprotoval pomnoženju pisarniškega osebja sploh; od kar pa se bolj pozna z Julčeto, je uvidel, kako potreben je v pisarni S. Kogej. Zato je glasoval zanj. Tudi živinozdravnika in občinskega odbornika Perkota so podprli z novimi 400 K. Doslej je imel letnih 800 kron, sedaj bo dobival vsaki mesec 100 kron. Zato baje ostane v Idriji, odkoder je zelo silil v zadnjem času.

I Policaja dobimo z novim letom še enega. Odpravi se namreč dosedanja nočna straža, ki so jo odslej oskrbovali člani požarne brambe, ki je dobivala v ta namen letnih 900 kron. Odbornik Kavčič je govoril za to, da tudi v prihodnje ostane tako, kakor sedaj. Socialni demokratje razen Kristana so glasovali z njim, a je zmagal predlog županstva, tudi z enim samim glasom. Pripominjamo, da je župan načelnik požarne brambe.

I Pasji davek so zvišali. Kavčič je predlagal 4 krone, Goli 6 kron, kateremu predlogu se je pridružil tudi Kavčič. Sprejeto soglasno. Prihodnje leto pridejo na vrsto mački pred Pani.

I Rdeči križ je dobival dosedaj letne podpore 40 kron. Kristan je vsako leto predlagal, da se črta ta izdatek, ker ga najbrže peče »križ«, čeprav je »rdeč«. Zmagal doslej še ni, ker so uradniki glasovali, da se temu patriotičnemu društvu ta mali znesek podari. Letos so tudi uradniki potegnili s Kristanom in črtali so prispevek »Rdečemu križu«. Nekom čudno se zdi to ravnanje tistemu, ki je še pričal, kako so zlasti višji uradniki svoj čas agitirali za to društvo. »Rdečemu križu« namenjenih 40 kron je Kristan predlagal dati »zavodu sv. Nikolaja«, a so jih sklenili izročiti »Učiteljskemu konviktu«.

I Za nagrade pisateljem novih učnih knjig za realke predlaga notar Pegan tudi letos tisoč kron. Obvelja.

I Pomota je bila v proračunu glede dr. Menceja, rekel je župan. Tudi naša misel je, da bi bilo precej pomotno, ako bi se delalo tja v en dan z učiteljstvom.

I Mestna hranilnica se v Idriji ustanovi. Kristan je predlagal 5000 kron za ustanovne stroške. Notar Pegan je sporočil, da bodo nalagala dosiđa v Idriji, Cirknici in Vipavi pupilarni denar v novo hranilnico.

I Skupni primanjkljaj je proračunjen sedaj na 28.484 kron. Kavčič je omenil nasproti županu: »Kje pa so sedaj vaše besede, ko ste rekli, da je dosti denarja za izpolnjenje mestne realke v višjo.« Župan se je opraviče-

val, da v prihodnost ni mogel gledati, da bi vedel, kako se bodo znižale doklade radi vedno manjšega letnega dobička, ki ga ima erar. Nam se pa zdi, da bo prihodnje leto še mnogo večji primanjkljaj, ako je »Narod« pisal resnico, da bo že letos primanjalo nad 20.000 kron. Ta nedostajajoči znesek še ni v proračunu.

I Dopisnika v »Narodu« zelo peče, da je na strokovni šoli čipkarski poleg slovenskega tudi nemški napis. Mimo samo nemškega »K. k. Tabak - Subverlag und Lottokollektur« pa naša narodno-napredna inteligenca ne prenehoma hodi v delikateso, a se kar nič ne obregne. Ker imenovanega napisa še nihče ni pomazal, je dokazano, da med klerikalci ni pobalnov, ki bi mazali hiše.

Iz seje „Slov. kršč. socialne zveze“.

Sklene se, da stopi odbor v zvezo z drugimi »Zvezami« krščanskih društev glede na izobraževalno delo, ki se vrši po predavanjih in po svojih publikacijah. Pred vsem se sklene, da stopi »Zveza« v dogovor s hrvaškimi krščanskimi socialci in pa z Ljudskim društvom za katoliško Nemčijo. »Zveza« pozdravlja sklep na ustanovnem shodu »Hrvaške krščanske-socialne stranke prava«, da naj eksekutiva prouči, kako pospeševati snovanje k. s. izobraževalnih društev na Hrvaškem. — »Zvezine« prireditve v Ljubljani so te-le: Češčina ob ponedeljkih in torkih ob pol 6. uri zvečer. Poučije gosp. Vojteh Hybašek, Prostor: »Zvezina« dvorana. Dramatična šola ob četrtek ob 8. uri zvečer. Vodi g. Slavko Ravnihar. Prostor: »Zvezina« dvorana. Knjižnica za člane in članice je odprta ob torkih in četrtek ob pol 8. uri zvečer. Knjižničar g. Franc Kos. Prostor poleg »Zvezine« pisarne. Blagajnik g. Jožef Sedmak posluje ob ponedeljkih in torkih ob pol 8. ure zvečer, ob nedeljah pa od 10. ure dopoldne nadalje. »Zvezina« članarina znaša mesečno 10 vinarjev. Prostor: »Zvezina« pisarna. Pevske vaje so redno ob sobotah ob pol 8. uri zvečer. Izredne vaje naznani pevovodja g. Čadež. Posvetno petje vodi g. Čadež, cerkveno pa g. Črnič. Prostor: »Zvezina« pisarna. Predavanja, splošno pristopna, vsak torek ob pol 8. uri zvečer. Prostor »Zvezina« dvorana. Knjigovodski tečaj redno ob petkih ob 8. uri zvečer. Vodi ga g. Podlesnik. Socialni tečaj ob petkih ob pol 8. uri zvečer. Vodi g. dr. J. Ev. Krek. Tajnik posluje ob ponedeljkih od 7. ure nadalje. Ob nedeljah vrše posle delavskega tajništva v prostorih »S. K. S. Z.« za »Izvrševalni odbor slovenskega krščanskega socialnega delavstva« menjaše: predsednik Jožef Gostinčar, namestnik M. Moškerc in tajnik Ivan Nepomuk Gostinčar od pol 10. ure nadalje. Telovadba vsak torek in četrtek zvečer od 8. do 10. ure in ob nedeljah dopoldne od 4. do 6. ure. Tajnik telovadnega »Zvezinega« krožka in nje pooblaščenec g. Podlesnik. Prostor: Mala dvorana v »Unionu« za veliko dvorano. Ženski oddelek: Članice sprejema predsednica g. Manfreda ob ponedeljkih zvečer. V šivanju poučuje ga. Križaj, v vazenju gospica Gizela Rozman. Pouk v likanju se še prične.

Dekanjski odbori. Glede na ustanovitev dekanjskih odborov, ki naj bi vodili po zgledu šmartinskega sestanka urejeno agitacijo za ustanovitev krščanskih socialnih izobraževalnih društev po krajih, kjer jih še ni in ki bi organizirali izobraževalno delo po naših društvih (glej »Slovenec« z dne 11. novembra 1901 pod naslovom »Iz seje »Slovenske krščanske socialne zveze« in sestavek »Snovaj te dekanjske odbore«), je sklenil »Zvezin« odbor, da se mora z delom za snovanje teh odborov po Kranjskem pričeti takoj. »Zvezin« odbor želi, da se poleg že obstoječega dekanjskega odbora za Kranj in okolico vrše posvetovalni in ustanovni sestanki za zdaj za idrijsko, kamniško, ljubljansko, litijsko, loško, novomeško, postojnsko, ribniško žužemberško dekanijo. Imenujejo se gospodje, ki jih naprosi »Zveza«, da organizirajo sestanke, ki naj bi jim sledili dekanjski odbori po Kranjskem. Na posvetovalnih shodih naj bi se razpravljalo 1. o ustanovitvi novih društev, o društvenem življenju po starih društvih; 2. o organizaciji predavanj; 3. o konstituciji »Zvezinega« dekanjskega odbora.

Trpinčenje vojakov.

Kolikokrat je že dvignilo časopisje svoj glas proti trpinčenju vojakov. In padale so nešteto krat tudi ostre besede o tej zadevi v oni lepi palači, zgrajeni v dorskem slogu na dunajskem Ringu, kjer pravkar sklepajo o volilni preosnovi. Tudi Mažari so že ropotali in celo v delegaciji, kjer navadno zborujejo »elegantno«, so zabavljali jako velikrat glede na postopanje z vojniki. In domobranski pa vojni minister sta obetala, da hočeta preprečiti sirovo ravnanje osobito nasproti vojaškim novincem.

Pa vse to malo pomaga. Vedno in zopet se čujejo pritožbe zaradi ne ravno lepšega postopanja z vojniki.

V naši Ljubljani, torej provincialnem mestu, daleč od osrednjih vojaških oblasti, je izdalo letos poveljništvo bramborskega polka strog rezervatni ukaz, da morajo lepo postopati z vojaškimi novinci. To povelje je vredno vse pohvale.

Pa povsod le ni tako. Neverjetna poročila, kako postopajo z vojniki novinci, smo dobili iz Stokerava pri Dunaju. Gre se za peti ulanski polk. Vojaki ulanci vstajajo ob štirih zjutraj. Dne morajo pospraviti sobo, očistiti in nasedlati konje. Ko so to napravili, pa jahajo do 10. ure dopoldne. Seveda delajo na konjih razne »gelenksübunge« z rokami, vrtijo se tako, da gledajo enkrat naprej, dru-

gič nazaj, in sicer to vse, ko gre lonj v dir. Nadalje se tudi priklanjajo na konju »forver« in pa »rikverc«, s konja se morajo spuščati z glavo naprej itd. Od 10. do 11. zribajo konje s slamo in potem jih krmlijo. Sledi menaža in po kosilu zopet čiščenje do dveh. Nato eksercirajo peš s karabini in pa s sabljo do štirih popoldne. In ko je konec pešvaj, pa čistijo sedla. Od šeste do osme zvečer krmlijo konje, od osmih do devetih se čistijo škornji, obleka, ob devetih pa spat. Prosteja ni celi dan nič. Toda to bi bilo še umljivo, proti temu se ne obrača naš članek, dasi bi se tudi o tem dalo govoriti. A nas briga samo nekaj drugega. V stokeravskem ulanskem polku namreč pretepavajo vojaške novince. In to ne malo. Dopoldne, ko vojniki jahajo, jih pretepavajo z »rajštoki« (korobači), popoldne pa s sabljo. In sicer te udari s korobačem tako, da kamor zadene, se nateče debela žila. Za vsako najmanjšo stvar te udari. Samo enkrat ti pove nemško, in če se ne naredi tako, že pada. Dosti jih je, ki milo jokajo, ker so vedno tepeni. Nemški ne znajo in ne naredijo prav takoj, pa so vedno tepeni.

Ne tepo pa častniki, ampak podčastniki, in to skrivaj. Kadar so častniki pri vaji, nič ne pretepavajo.

To so suha dejstva. Taka so, da morajo človeka vznevoljiti. Tako ne gre in ne gre. Sicer je že resnično, da vojaško rokodelstvo ne vzgaja salonskih gospic in da je robato ker končno le uči, kako se najprimerneje spravi sovražnik v krstvo deželo.

Način, po katerem vtepajo vojakom v nerazumljivi tuiščini vojaško učenost v glavo, je pa neprimeren. Kdaj je že odpravljeno tepenje v armadi, da so pa tozadevna povelja le na papirju, dokazujejo stokeravski slučaj.

Službeni red za c. in kr. armado določuje v IV. oddelku § 17. (ravnanje s podložniki) sledeče: 101. Postopanje s podložniki bodi pravično in blagohotno, obenem dosledno in posebnostim vsakega posameznika prilagodeno. 107. Pohvalo in grajo, nagrade in kazni prav rabi, kaže razumnost in takt. Kazen pa nikoli ne sme biti provzročena po osebnih mržnjah in se ne sme izvršiti tako, da bi se kazala sovražnost. XIII. poglavje o disciplinarnem kazenskem pravu pa določa vrste kazni. Te so nasproti moštvu vključno do četovodnje te: 1. Graja pri raportu; 2. tri različne rednostne kazni (biti v gotovi uri v vojašnici, četovodjam se odvzame dovoljenje do 11. ure, izplačevanje plač v gotovih daljših obdobjih, in dve vrsti kazni proti moštvu brez šarž (težja dela, javljenje pri raportih v gotovih adjustirungah); 3. zapor (vojaški, kvartirski, taborski zapor, poostreni, poedinski in strogi zapor); 4. degradacija. (XIII. poglavje, § 87., točka 657.) Drugih kazni ne pozna službeni red. Nasproti novincem pa določa vežbališki red posebi: Novinec se mora poučevati s potrpežljivostjo in prizanašanjem, njegovo častihlepje treba vzbujati. Sirovo ravnanje uničuje čut za čast, dobra beseda čisto izda več kot kazni. (I. poglavje § 1., točka 38.) Nikoli se ne sme jemati novincem pogum s pretiranimi zahtevami. (I. poglavje § 1., točka 38.) Za izvežbanje novincev rekrutov se morajo določiti dobri, previdni, strogi, toda človekoljubni šarže, ki so potrpežljivi, pridni in ki poznajo ljudi. (I. poglavje § 4., točka 54.)

Še mnogo lepih stvari je v teh službenih in vežbaliških redih, na katere ob priliki še opozorimo tiste, ki se jih imajo držati.

Kako se pa strinjajo ti lepi predpisi z dejansko službo, pa kažejo stokeravski dogodki.

Novice iz beneške Slovenije.

Grozna nesreča. Ivan Skubla, njegova zaročenka Alojzija Zlobe in teta te poslednje, Marijana Kos, vsi trije iz Tipane, so se dne 19. t. m. pozno zvečer vračali domu iz Njemega (Nimis). Ko so prišli v temi že do nekega hudournika, ki se izliva v Krnahto, ne ve se kako so pali globoko pod pečino in se potopili vsi trije v narasli vodi. Truplo Skublovo so dobili pri Njemem; zaročenko so dobili pri Forlanu, njeno teto pa že daleč v Teru pri furlanski vasi Zompitta. Nesreča je globoko pretresla Tipančane, pri katerih so bili utopljeni člani in obče priljubljeni.

Strašanska lila je bila te dni povsod pri nas. Potoki so nenavadno razsajali, posebno v šempeterskem okraju.

V Prosnidu so imeli v torek, 20. t. m. izredno lep praznik. Naš dični g. Dorbolo je bil povabil škofa mons. Peliča, da mu birma ondotne otroke, in da deli nekaterim prvo sv. obhajilo. Milostljivi škof je prišel že v ponedeljek, peš, več ur hoda po goratem kraju in med silnim dežjem, kar ga ni, kot dobrega Slovenca, prav nič ustrašilo. Drugi dan se je vreme, kakor nalašč, preobrnilo in postal je vsestranski krasen dan, na veliko zadovoljnost ljudstva in pa še posebno priljubljenega kapelana, ki se na vse načine žrtvuje za ondotne, prej zanemarjene Slovence.

Dve novi blagoslovljeni cerkvi. Neumorni mons. Pelič je začetkom novembra blagoslovil najprej novo cerkvico v Podklapu pri Foidi, kjer kaplanuje č. g. Petričič; potem zopet drugo v Strmici pod Matajurjem. Ob enem je podelil sv. birmo precejšnjemu številu otrok. Slovence pridiguje slovenski, kar naše ljudi silno veseli.

Zahtevajte „Slovenca“ v vseh goštinah! — Zahtevajte „Slovenca“ na kolodvorih!

DEŽELNOZBORSKE VOLITVE NA MORAVSKEM IN SPOKORJENI DR. STRANSKY. — ZVEZA ČESKIH STRANK.

V seji mladočeskega državnozbornega kluba 22. t. m., je posebno poslanec Breznovskaja, naj se odštavi Stransky od namestnega predsedništva českega državnozbornega kluba, ker je s svojo nestrpnostjo preprečil skupno akcijo mladočeske in katoliško-narodne stranke na Moravskem. Vse ljudstvo na Češkem bi z velikim navdušenjem pozdravljalo padec Stranskega. Ker je Mastalka nekoliko branil Stranskega, so sklenili, da se bodo s Stranskim pečali šele po končanih deželnozbornih volitvah za Moravsko.

To je dalo povod, da so »Narodni Listi« z ozirom na nameravano zvezo nemških strank priobčili članek, kjer pozivljajo Čeha, naj se združijo v eno stranko. Razlike med posameznimi strankami niso tako velike, da bi se ne dale premostiti. — Taka stranka je nujno potrebna za Čeha. Konfederalne stranke so na Češkem nujno potrebne, dokler je treba boja proti nestrpnemu liberalizmu. Če pade ta, ni nobene ovire za skupno akcijo vseh poštenih českkih strank. Stransky je kamen spoditke za vsečesko zvezo. — Stransky je sicer te dni, ko je propadel na Moravskem, postal pobožen. Na volivnem shodu v valaškem Meserichu je pred volivci izjavil: »Jaz sem proti svobodni šoli in proti razporoki, nasprotno sem za bolj intenzivni verski poduk in vzgojo v šolah. Jaz, adoptivni sin češkega ljudstva, se imam za to, kar sem danes, zahvaliti zgolj vzgoji piaristov.« Čisto tako, kot naši liberalci, kadar govorijo pred volivci in iz strahu zatajujejo svoje programe.

DELEGACIJE.

Predsednik avstrijske delegacije bo princ Lobkowitz.

REZERVIRANI ŠEF GENERALNEGA ŠTABA.

Novi šef generalnega štaba Konrad plem. Hötendorff se noče izjavljati o svojem programu in stališču nasproti Ogrski. Dejal je samo, da bo z vsemi silami delal na to, da Avstrija dobi moderno topništvo.

NEMCI O PREDSEDSTVU NAJVIŠJEGA SODIŠČA.

Ker je predsednik najvišjega sodišča Steinbach zelo bolan in onemogel, misli vlada imenovati kmalu novega predsednika, in sicer bivšega pravosodnega ministra dr. Ruberja. Nemci se ti nameri upirajo, ker je Ruber baže »klerikalec« in Slovanom naklonjen.

OGRSKA.

Pri proračunski debati v ogrskem državnem zboru so sprejeli med drugimi tudi postavko o potrebnostih za notranjo upravo Hrvaške. Grof Batthyany je povzdigoval ogrsko hrvaško vzajemnost in pozdravljal novi kurz na Hrvaškem. Zahvalil se mu je minister za Hrvaško Josipović.

HRVAŠKI SABOR.

Dr. Šurmin interpelira vlado glede na uvedbo novih stolic na zagrebški univerzi in izpraševalne komisije, ki bi omogočala zagrebškemu dijakom vstopiti v državne službe v Avstriji, ne da bi jim bilo treba v Avstriji polagati novih izpitov. Naučeni šef Milan Rojc je izjavil, da je združenje Dalmacije s Hrvaško na programu koalicije, vlada pa hoče že sedaj delati vsaj za kulturno zблиžanje teh dežel. Vlada bo ustanovila na zagrebškem vseučilišču dve stolici: za avstrijsko državno in civilno pravo. Avstrijsko procesno pravo bo za vse dijake obligatno. Komisijo bo vlada tudi uvedla.

AKADEMIČNE ŽELJE.

Štirideset akademičnih českkih društev je v spomenici na češki vseučiliški senat zahtevalo, naj se teološka fakulteta z vseučilišča odstrani.

TEŽAVE S SRBSKIM POSOJILOM.

Francoska vlada je obvestila srbsko vlado, da bo dovolila nove obligacije srbskega posojila na pariški borzi šele, ko se poravnava carinski spor z Avstrijo. Francoska vlada noče, da bi v Avstriji posojilo francosko-švicarskih bank smatrali za korak, naperjen proti Avstriji.

RUSIJA.

V Rigi so baje obsodili sedem dečkov na smrt. Dečki so bili komaj petnajst let stari. — Ruske konservativne stranke so se izjavile proti vladnemu načrtu, ki dovoljuje judom nekaj naselbinskih pravic. Stranka »ruskih ljudi« grozi s pogromi, ako car podpiše postavko. — Socialni demokrati in socialni revolucionarji so sklenili, pri volitvah za durno podpirati stranko kadetov. — V Pultusku so ropari oropali pošto za 14.000 rubljev.

GRŠKI KRALJ V RIMU.

Grški kralj je došel v Rim.

SRBIJA SE HOČE OSVOBODITI OD AVSTRIJE IN NEMCIJE.

V ponedeljek zvečer je ministrski predsednik Pašić sklical svoje pristaje na shod, na katerem je razložil svojo politiko, zatrdil, da se mora Srbija gospodarsko in politično osvoboditi od Avstrije in Nemčije, kajti te dve državi zasledujeta na Balkanu interese, ki so povsem nasprotni interesom Srbije. Za to osvobodjenje, je dejal Pašić, je zelo koristna carinska vojna in dejstvo, da ni Srbije ni v Nemčiji ni v Avstriji naročila novih topov ter na-

jela posojilo. Izvajanjem Pašića so zborovalci živahno ploskali.

SESTANEK AVSTRIJSKEGA IN ITALIJANSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA.

Poroča se, da se v kratkem sestane v Benetkah zunanja ministra Avstro-Ogrske in Italije.

NEMCIJA NA HELGOLANDU.

Nemčija je kupila del otoka Helgoland in ob njem postavila topove.

† Simon Gregorčič.

Pripravljen sem na dolgo pot v resnice dom iz doma zmot. Greg. III. 155.

Danes je prihitel z neba smrtni angel in poljubil zmučeno čelo ljubljence slovenskega naroda, pesnika Simona Gregorčiča.

Preteklo soboto je že »Slovenec« prvi med slovenskimi listi javil žalostno vest, da je pesnika Simona Gregorčiča v Gorici zadela kap. Nekaj časa je bilo upati, da okreva, včeraj se mu je pa zdravje znatno poslabšalo. Zvest se mu je le včasih vračala. Lotevala se ga je pljučnica, njegova zlatenica je nastopala zopet v hujši meri. Pesnikova bolezen se je včeraj zjutraj do sinoči silno slabšala. Vsak čas se je bilo bati smrti katero so pričakovali že ponoči. Danes dopoldne smo pa dobili tole brzojavko:

Pesnik Simon Gregorčič je umrl danes ob 10 uri 10 minut dopoldne. Naš poročevalec nam poroča iz Gorice, da je bil pesnik zadnje trenutke pri popolni zavesti. Ko so mu dali razpelo v roke, je razpelo krčevito stisnil in ga pritisnil k ustnicam. Pogreb bo v ponedeljek dopoldne. Pesnika skoro gotovo pokopljejo v njegovi rojstni vasi Podkarnu, ker se čuje, da je izrazil to željo v oporoki, katero danes odpro.

Za to brzojavko je kmalu sledila druga brzojavka, ki se glasi: Oporoka se je odprla danes zjutraj na sodišču v navzočnosti sodnika Rutarja in pesnikovega prijatelja prof. Juvančiča. V svoji oporoki želi pesnik naj trupo prepeljejo v njegov rojstni kraj in naj ga pokopljejo na pokopališču sv. Lovrenca na Libušnjem. Te pesnikovi želji se ugoditi: Počival bo pod visokim Krmom ob ljubljani svoji Soči.

V oporoki, katero je sestavil leta 1904, pravi pesnik: »Glavni moj dedič je naš ljubljani »Solski dom«. Oporoka nadalje določa, da bodi pogreb popolnoma preprost in da naj trupla ne secirajo. Za danes zvečer je imela goriška »Čitalnica« napovedan koncert s plesom. Koncert se bo sicer vršil, a se bo pričel s prologom na čast Simonu Gregorčiču, ples pa bo odpadel.

Danes ob 2. uri popoldne smo dobili iz Gorice še naslednje poročilo:

Profesorja Juvančiča je postavil pokojnik za izvrševatelja svoje oporoke. V četrtek zvečer je bil pokojnik še skupaj s svojimi prijatelji v Gorici »Pri zvezdi«. Razgovarjali so se o njegovih delih, ki jih je nameraval izdati; večinoma prevode sv. pisma. Rekel je, da bo moral še mnogo delati, da bo dovolj za en zvezek. Doma je delal potem pozno v noč. Ravno ta večer se je s prijatelji razgovarjali o kapi. Drugo jutro je vstal nenavadno dobre volje in maševal doma v svoji kapelici. Med službo božjo je opazila njegova služabnica, da se mu je pri molitvah začel jezik zapletati. Takoj je tudi sam odstopil od oltarja in rekel, da ga zadeva kap. Ko je prišel k njemu poklicani zdravnik dr. Breclj, našel ga je sedečega pri mizi, nad katero je bilo razprostrto sveto pismo, mnogo popisanih papirkov in list z naslovom »Moja oporoka«. Dr. Breclj je rekel, naj ga pusti umreti, ker je sklenil svoje račune z življenjem. V posteljo se je branil iti. Dr. Breclj je poklical dvakrat v posvete tudi zdravnika dr. A. Rojca. Bolnik je takoj zahteval izpovednika. Par dni je bil zmeden, od nedelje do te srede je bil pri popolni zavesti. V sredo se mu je bolezen pričela vidno slabšati, lotevala se ga je huda pljučnica, katere vsled prezgodnje ostarelosti in splošne oslabelosti ni mogel preboleti. Pet minut pred smrtjo je bil pri zavesti. Neposredni vzrok smrti je bilo otrpnenje srca. Pri smrti njegovi so bili navzočni njegov brat župnik, njegova

služabnica, njegov izpovednik in prijatelj pater Linus in dr. Breclj. Pogreb bo v ponedeljek zjutraj ob 8. uri.

Življenje njegovo se je snovalo takole: Njegov oče je bil razumen, spoštovan posestnik na Vrtnem, hišna št. 17., pod Krmom na levem bregu bistre Soče. Tu se je poročil Simon Gregorčič dne 15. listopada 1844, kot drugi sin. Domači kapelan, Anton Gregorčič, ga je naučil brati in pisati. Ker je bil modra glavica, pošlje ga oče v Gorico, kjer je hodil v šolo. L. 1856. prestopi v gimnazijo. Napredoval je izvrstno, zato je v tretjem gimnazijskem razredu prišel v malo semenišče. Tukaj se je seznanil s prerano umrlim Iv. Stresom in drugimi tovariši, s katerimi se je uril v slovenskem spisovanju, učil srbskega in češkega jezika, prebiral klasike, v poznejših letih premisljal Prešerna. Takrat je jel zlagati pesmi in jih je nekaj poslal »Glasnik-u«. Profesor Ivan Solar mu je vzbudil sosebno ljubezen do materinske in zasluge do latinskih in grških klasikov. L. 1864. je prebil zrelostno izkušnjo z izvrstnim uspehom. Posvetil se je duhovskemu stanu; posvečen je bil dne 20. vinotoka leta 1867. v tretjem letu in l. 1868. je končal bogoslovne šole. Na svoji prvi službi kot kapelan v Kobaridu je osnoval narodno čitalnico, sam sodeloval s poučnimi in šaljivimi govori, uril pevce v petju in tako budil ljudi za narodno delo. L. 1873. je nastopil kapelansko službo v Rifenberku, kjer je pastiroval do konca leta 1881. Zaradi slabotnega zdravja se je dal za nekaj časa upokojiti, a že prihodnje leto je sprejel službo vikarja v Gradišču poleg Prvačine. Tam je stopil tudi v pokoj in živel nekaj let v svoji hišici samotarsko in skromno. Zadnja leta se je pa naselil v Gorici, kjer ga je danes obiskala bela žena.

Danes ni časa, ni moči, da bi opisovali, kaj smo izgubili z njim. Mi vsi vemo, da pomenjajo l. 1882, 1888, 1902 in 1904, ko so izšli trije zvezki njegovih poezij in Job svečana trenotja v našem slovstvu. Pesnik Pepelnice noči, Olike, Soče, Nedolžnega očesa, Zvezde, Domovine ostane znamenit pojav v zgodovini našega duševnega življenja; ob njegovih delih bo tudi še v bodoče čisto rosilo oko za poezijo vnetim Slovincem in njihova srca bodo zajemala tolažbo iz njegovih lahkotnih, nežno mehkih pristrčnih verzov.

Sam se označuje (III. 173), da je kmet poet. Dá v tem je izražena smer Gregorčičevemu čuvstvoslovanju. S srcem je vedno doma na svojih kobarških planinah, vedno pa tudi pri svojem ljudstvu. Bogat duh, izobražen v svetovnem slovstvu, a po srcu priprosto podkraški sin planin. Temeljni akord njegovih poezij je domotožje, želja po tistem, skromnem kmečkem življenju.

Misel na smrt ga spremlja celo življenje. Kdo ne pozna njegove Olike, ko gleda v duhu, kako ga hodijo kropit položenega na mrtvaški oder? Kdo ni čital ginjene duše njegovih predsmrtnic?

Prišlo mi je pismo — kdor piše, kdo tist,

neznana mi ta je pisava —

ni čudno! papir je uvel lipov list

pečat pa — mrtvaška je glava. —

— — — piše mi smrt:

— — — Ko srečen trenotek učkaš se ti

tedaj te pokličem,

pridruživ mrlcem. — (III. 62.)

Tam je vzkliknil:

Ze setkan je prt,

le ž njim me ti odeni smrt. — (III. 76.)

In v Jobu, kako globoko se zataplja v usodo očaka iz Husove dežele. O sebi sluti, ko poje:

Domovje moje mi je znano,

posteljo že imam poslano

v šoulu tam za vekomaj.

Trohnobi tam porečem »mati«

in črve bom nazival — brati. (63.)

Sebi poje tolažbo, kliče:

Jaz vem, da moj Rešnik živi,

da spet me iz prahu zbudi.

Čeprav ta koža mi odpade,

Nihče mi ne vniči nade,

da prav iz svojega mesa

rešenika gledal bom Boga.

Uživaj ga, plemenita duša! Mi pa mu ohranimo hvaležen spomin, ki nas prosi zanj:

Ko dan pa bode res napočil

da tu na veke bom zaspal,

in truplo zemlji tet izročil,

Sodniku dušo pa oddal,

in tam pred sodnim stolom stal

ves trepečoč

zaradi zmot,

ki skoz življenja pot

spremljale, oh so me nekoč;

stal bodem tam pač trepečoč,

a tudi trdno upajoč,

da tam ne bom propal. — —

— A vam prijateljem z višav

poslal bom mnog iskren pozdrav

proseč: o! duše plemenite,

nikar za mano ne solzite,

spomin pa blag mi ohranite!

Počivaj v miru, zamrl pevec, spomin slovenskega naroda ti je zagotovljen.

Dnevne novice.

+ Naši krošnjariji in nedeljski počitek.

Krošnjariji iz kočevskega, ribniškega in laškega okraja, ki krošnjarijo s pomerančami in podobnim blagom, so hudo zadeti, ako tudi zanje velja nedeljski počitek in bi torej v nedeljah smeli le štiri ure krošnjariti. Kajti baš v nedeljah in praznikih je zanje najboljša kupčija po gostilnah in kavarnah. Poslanec dr.

Šusteršič je radi tega posredoval pri trgovskem ministru dr. Fortu, da bi odredil za krošnjarije izjemo. Ni še dognano, li bode vlada v stanu, ustreči željam naših krošnjarjev.

+ **Železnica Trebnje-St. Janž.** Kakor smo poročali, je ta železnica zagotovljena in, kakor stvari stoje, se bodo že v jeseni 1907 Trebnjanci vozili po železnici v St. Janž in St. Janževci v Trebnje. Toda vsekakor je še marsikatera podrobnost vravnati, preden se prične zgradba. Pri tem je zelo veliko odvisno od razsodnosti prizadetega prebivalstva odnosno prizadetih občin ob novi progi. Naj vsi prizadeti krogi uvažujejo, da bi bilo nevarno, delati malenkostne težkoče, in tako za vselej pokopati železnico, ki se danes nudi pod tako ugodnimi pogoji, kakor se še nobena železnica ni zgradila. Naj se le pomisli, da se od prebivalstva odnos, občine ne zahteva niti vinarija prispevka, da torej dobe železnico popolnoma brezplačno, brez vsake žrtve! Vso čast moramo pri tej priliki dati poslancem S. L. S. ki so se z neumorno žilavostjo potezali za novo železnico. Bilo bi pa naravnost krivično, da bi pri tej priliki zamolčali, da ima velike zasluge za novo železnico zlasti tudi baron Schwegel, ki je kot predsednik upravnega sveta dolenskih železnic projekt podpiral, ravno tako kakor eksel. Liharzik, kot referent omenjenega upravnega sveta. Odločilno pa je bilo, da je železniški minister pl. Derschatta ves svoj upliv zastavil v prilog novi železnici! Naj bi vsi ti napor ne bili brezuspešni! Glavna stvar je, da železnico dobimo in druga, da jo dobimo brez lastnih žrtv, ker je St. Janška premogovna družba okoli 800.000 kron zgradbenih stroškov in pa jamstvo tovorov do 430.000 meterskih stotov prevzela nase in tako omogočila novo progo. Vse drugo je napram tem glavnim točkam manjšega pomena.

+ **Vipavska železnica.** Z Dunaja nam poroča poslanec Žitnik: Na razna vprašanja odgovarjam to-le: Upravni svet Vipavske železnice je bil vložil prošnjo za koncesijo, da se podaljša železnica od Ajdovščine do St. Vida. Železniško ministrstvo je odgovorilo z dopisom z dne 13. nov., št. 28.595, naslednje: Revizija nameravane proge se je vršila 18. in 19. aprila. Pri tej priliki so naglašali skoraj vsi interesovani faktorji, da bi železnica le tedaj imela večji gospodarski pomen, ako se ne zgradi le do St. Vida, ampak do Postojne. V tem slučaju pa zahteva vojno ministrstvo, da podaljšana železnica od Ajdovščine do Postojne nima značaja lokalne železnice, ampak ustrega večjim vojaškim zahtevam. V tem oziru pa bi popolnoma odgovarjala vojaškim zahtevam nova proga, ki bi državno železnico Gorica-Trst od postaje Štanjel na Krasu zvezala s Postojno. Ta nameravana proga bi bila tudi mnogo cenejša. Ko se zgradi proga Štanjel-Razdrto-Postojna, potem se more Vipavska železnica podaljšati le kot lokalna. Pa tudi v tem slučaju more železniško ministrstvo sedaj dati koncesijo za podaljšanje le do Vipave, ne pa do St. Vida. Vprašanje pa je, ali se izplača železnico podaljšati le do Vipave.

Kakor čujemo, zahtevajo vojaški krogi, da se čim prej zgradi železnica Štanjel-Razdrto-Postojna. Ko se to zgodi — do l. 1910 je baje gotovo — potem nastane vprašanje: Ali se Vipavska železnica zveže s progo Štanjel-Postojna na Razdrtem ali drugod. Treba pa je prav razumeti stališče železniškega ministrstva. Vlada se ne protivi tej železnici od Ajdovščine do Postojne, le garancije za obrestovanje in amortizacijo zgradbenih stroškov noče sedaj prevzeti za celo progo, ampak le do Vipave. Če pa dobe Vipavci zanesljivega garanta ali poroka, potem ni nobene ovire. Žal, da nimamo bogatih stricov v Ameriki — ali deželna blaginja boljših dohodkov!

+ **Kako »mladi« spoštujejo stare?** V glasilu »mladih« čitamo na naslov »Slov. Naroda« in starih naslednje ljubeznjivosti: »Kloaka vsega slovenskega javnega življenja«, »lumpenproletariat v svili in fraku«, »najskandaloznejša korupcija«, »slovenske Dreyfusafere«, »perfidija, ki bi se k večjem meriti dala z nesramnostjo privilegirane prostitutke«, »najpodlejšje laži«, »čudne eksistence«, »navadna nizka lumparija«, »Narodove laži«, »in-famije omejenih in zlobnih kreatur«, »kdo bi si mislil, da čutijo kanalijske človeški« itd. Seveda jim bo treba še mnogo študirati, preden bodo v ti stroki dosegli »Narod«.

+ **O veliki nesreči v Zagorju ob Savi,** o kateri smo včeraj poročali, da je bila žrtev mati z detetom, se nam še poroča: Pokop ponesrečene matere in deteta je bil v petek, 23. t. m. Žena je zapustila možu, ki je ubog delavec, še celo kopico nedoraslih otrok. — Gospod kaplan je nagovoril pogrebe s kratkimi, pretresljivimi besedami pri odprtem grobu, v katerem počivata skupaj mati in sinček. — Še ena nesreča bi se bila skoraj zgodila isti dan. Neki ženski je pri pobiranju premoga »pod rampami« spodletelo in padla je v vodo. Vendar se je k sreči hitro rešila.

+ **Dekanija ribniška** ima konferenco sodalstatis Ss. Cordis Jesu v sredo 28. t. m. v Dobropoljah. Začetek točno ob 10. uri dopoldne.

+ **Vrsta porotnih obravnjav pri c. kr. okrožnem sodišču v Novem mestu:** Prvi dan: Malenšek Anton, uboj; Pavlin Bohuslav, nečistost; Kaplar Jožef, tatvina. — Drugi dan: J. Katalic in sodrugi, radi uboja. — Tretji dan: (Tajna obravnava.) Anton Kosma, Pesko Rudolf, radi težke telesne poškodbe.

+ **Nov slovenski list.** Ravnokar smo dobili list »Naša zveza«, glasilu društva »Naša zveza«. Izhaja v prostih brokih.

+ **O silnem viharju v Bohinju** se nam še piše: V ponedeljek popoldne je razsajal v Bo-

hinju strašen vihar. Ljudje kaj takega ne pomnijo. Kmalu popoldne se je stemnilo. Na obnebu pa so se podili temni oblaki sem in tja. Mahoma pritisne s lovca vihar od juga s tako silo, da so se ljudje bali in pričakovali kaj hudega. Res, vihar je prizidaval, lomil in po zraku nosil deske. Kakor bi trenl, odlomil in odnesel je na listrici malodane pol strehe posestnici Poloni Žen. Prebivalci so morali iz stanovanja, drugi so zopet niso upali na prosto, da ne bi kaka deska s kake strehe ali zraka priletela. Imenovani posestnici so sosedje takoj prihiteli na pomoč ter pomagali nositi deske in poškodovano streho popravljati. Martin Kavalir, 28 let star mladenič, je tudi pridno nosil deske od bližnje pile. Ko sta nesla od ondot z Markom Štendlerjem v isti namen čez most nekaj desk — bilo je ob večeru — zgrabi vihar vrtinec Martina Kavalirja ter ga hipoma vrže v deročo in naraslo vodo Bistrico. V valovih je ponesrečenec takoj izginil in še danes ni po njem ne duha ne sluha. Ko voda vpadla, potem ga bo lahko dobili. Ralnki je bil vojak več let v Kotoru v Dalmaciji. Še v letošnjem poletju je moral po morju k orožnim vajam v Dalmacijo. Na morje ni našel smrti, pač pa v narasli vodi doma. Druga nesreča je bila na B. t. njah. Krasn stolp podružne lične cerkve je brez strehe. Ob pol 1. uri popoldne istega dne je vihar odnesel stolpu streho z vso nastavo vred čez pokopališče. Ljudje, ki so videli ta prizor, pravijo, da je vihar kar od spodaj privzdignil stolpov lesen nastav ter ga vodoravno nesel čez ozidje pokopališča, potem šele se je v zraku polagoma zgornji del nagnil in padel z velikim hruščem čez cerkveno ograjo. Škode je vsaj 5000 kron. Tudi drugim posestnikom je vihar napravil veliko škodo. Zlasti je mnogim podrli kozolce ter izruval močna zdrava drevesa.

k Umrl je č. g. Valentin Lakner, kaplan v Svečah, star 25 let. Truplo so danes dopoldne v Svečah blagoslovili in potem prepeljali v Radeše, kjer bo pogreb jutri, v nedeljo, ob 2 uri popoldne.

Iz Št. Vida nad Ljubljano. V Blaž Potočnikovi čitalnici se bo zopet začelo življenje. V nedeljo dne 25. t. m. priredi 1. javno predavanje v tej sezoni. — Otvoritev petega razreda na tukajšnji ljudski šoli je deželni šolski svet dovolil, a obenem zahteva, da se opusti paralela v tretjem razredu in da se v 1. in 2. razredu vpelje celodnevni pouk. Manjka nam pa ene ali dveh učnih moči in ravno toliko učnih sob. — Hranilnica in posojilnica uspeva za začetek prav dobro. Z denarnim prometom (170.000 kron) smo za dobo 8 mesecev prav lahko zadovoljni.

Umor? Iz Trsta poročajo: V neki globeli blizu kamnolomov v Sesljanu so našli truplo delavca Franca Kravanja. Sumijo, da je bil napaden in umorjen.

Promovirana sta bila včeraj g. Mihajlo Rostohar, profesor v Beljaku, za doktorja modroslovja in g. Alojzij Gregorin, sin deželno-sodnega svetnika v Celju, za doktorja prava.

Lisico, ki je kradla kokoši, so lovili v ponedeljek pri »Ančuharjevih« v Postojni. Gospodinje sosednjih hiš so se večkrat pritoževale, da jim je zmanjkalo kake cibice in obče je prevladalo mnenje, da to dela kaka drzna lisica. Je pač nekaj izvanrednega, ako se drzne priti zvita lisica v sredo trga po kokoši, a vse je mogoče. O lisičji smelosti ve naše ljudstvo vedno veliko povedati in dala bi se o tem pisati zanimiva in obširna knjiga. V ponedeljek okoli 10. ure dopoldne zaslišijo »pri Ančuharjevih« na dvorišču kokoši krič in takoj so bili prepričani, da je domnevana lisica na borjači. Hitro pograbi kdor more kako morilno orodje in hajd ven za lisico. Dvorišče je toliko zaprto, da bi se dalo obkoliti. Ko pritečejo oboroženci na »bojno polje«, vidijo le nekaj rujavega skočiti v šupo. Kmalu zapazijo, da se tiči v kotu med lesovjem, bili so svojega plena gotovi. Kako pa vjeti to? To jim je delalo v prvem trenutku nekoliko preglavice. V vročem boju so skoraj pozabili, da imajo vrlega in izkušenega lovca v hiši, katerega pa k sreči ni bilo doma. Konečno so tudi brez njega preplašeno žival ugonobili. Ugibali so potem, komu pripada koža. »Na vsak način lovskemu zakupniku« pravi nekdo. Ker tvori državna cesta lovsko mejo med »Hubertusovim« in g. Deklevovim lovom in ker tako divjačino dotičnih zakupnikov lovca Cenko in Jernejček »iz kože devata«, so nesli plen neposredno Jernejčku, on jih je pa poučil, da to ni lisica, marveč navaden pes. Nedolžen pes se je namreč po naključju zatekel na dvorišče med kokoši in postal tako žrtev razmer.

Podivjan hrvaški prešič se klati že nekaj časa po gozdih okoli Vrhnike, Borovnice in Brezovice. Lovci in kmetje so ga pretekli teden že sledili. Priklatil se je s Hrvaškega ali pa kakemu Hrvat ušel od trope.

Umrl je v Zagrebu v 79. letu svoje starosti gospod Janko Grohar star., inženir in veleindustrialec.

Čudni kupovalci konj za armado. V četrtek dne 22. t. m. vršil se je na Vrhniki semenj konj za vojaške potrebe. Na ta semenj na katerega je z lepaki vabilo vrhniško županstvo, se je prignalo iz bližnjih kakor tudi iz raznih oddaljenih krajev celo iz Št. Petra na Krasu — nad 80 lepih konj. Komisija, katere je bila mažarska, ni niti enega konja kupila. Med vsemi konji jim je bil najbolj všeč neki stari klompin, katerega je neki posestnik nalašč na semenj postavil ker je slučajno ž njim pripeljal mleko v vrhniško mlekarino. Posestniki konj so bili zelo razburjeni nad takim postopanjem slavne mažarske komisije. Dvornimo, če bomo v bodoče na tem sejmu videli še kakega konja, ker ljudstvo se ne bo več pustilo Mažarjem imeti za osla. Čudimo se tudi, zakaj se v naše kraje v to svrhu pošilja mažarska komisija. Ali ne vedo visoke vojaške

oblasti, da so Mažari povsod Avstriji nasprotni?

Stajerske novice.

š. Č. g. Davorin Roškar, kaplan pri Sveti Barbari v Halozah, je imenovan župnikom pri Sv. Florijanu pod Bočem. Slovenska inštalacija se vrši v soboto, dne 1. decembra, ob desetih v župni cerkvi Sv. Florijana.

Šobčinske volitve v okolici Celja — niso razveljavljene. Kakor poroča »Domovina« se volitve niso razveljavile. Poročilo, ki smo je o tej stvari dobili, je bilo torej prenapetost. Veselili bi se tega, če bi mogli poročati, da so volitve potrjene, — ker pri naši vladi je vse mogoče. Toda če volitve razveljavijo, naj se pripravi na vihar, kakoršnega na Spod. Stajerskem še ni doživela. Mera raznih razveljavljenj v prid Nemcem — je polna!

š. Bojko! Zaradi volitev v Budjejevočah pozivlja celjska »Vahtarca« svoje verne na bojko proti testeninam, ki jih izdeluje vodja budjeviških Čehov Zatk v svoji tovarni. No če Celjani Zatkove izborne testenine jedo ali ne, bo vseno, — drugače pa bo če vsi Slovenci boikotiramo Hardtmutove svinčnike. Hardtmut je namreč pri budjeviških volitvah ukazal svojim češkim delavcem, da morajo Nemce voliti. Postavil je tudi posebne špijone, ki so pazili, da se ta njegov ukaz izvršuje!

š. Nameravan napad. Od sv. Marka niže Ptuj se nam piše: Danes zjutraj je bil pri kapelici sv. Jožefa v bližini sv. Marka napaden skupljavalec jajc iz Meretinc. Napadalec je imel maskiran obraz in z robcem zavezan vrat. Napadeni je komaj zbežal k cerkvi sv. Marka, ob en četrt na šesto uro zjutraj; ropar proti bližnji hosti. Vedno se bolj potrjuje domnevanje, da se je tudi 28. oktobra zgodil zločin. Orožniki pozor!

š. Shod odbornikov bralnih društev lenarskega okraja pri sv. Benediktu v Slov. Goricah se radi raznih zadržkov ne bo vršil.

š. Okrajni glavar gospod Julij pl. Vistarini v Brežicah še vedno ni prosil za vpokojenje, četudi je to že sam obljubil. Podeli se mu zadnji rok do 28. t. m., sicer se brezobzirno odkrije z vsemi podrobnostmi, dokazi in podatki, kako je on oškodoval ljudstvo pri razdelitvi državnih podpor v kozjanskem okraju, in kako se manipulira z denarjem na okrajnem glavarstvu v Brežicah.

š. Poroke v Celju. Včeraj zvečer je bila v Celju v farni cerkvi poroka gđ. Stefanije Marije Dolinar z g. Vladimir Mogašem, uradnikom hipotekarne banke v Zagrebu. Poročal je vlč. g. Janko Barle, arhivar nadškofijske pisarne v Zagrebu. — Ob 6. uri je pa bila v nemški cerkvi poroka gđ. Helene Marije Keppa, hčere okrožnega zdravnika v Celju z g. Otto Schaffler-jem, nadporočnikom v Celju, ki pa pojde sedaj v Gradec.

š. Veliki Katarinin sejem na Ptuj se vrši letos, ker je dan 25. novembra nedelja, v ponedeljek, dne 26. novembra.

š. Braslovčev. Novoustanovljenemu odseku »Žalskega Sokola« v Braslovčah sta podarila gospod Ivan Jebačin in gospa Jos. Schumi, tovarnarja v Ljubljani, vsak po 10 K. Sokolska hvala!

Ljubljanske novice.

lj. Predavanja »Slovenske krščansko-socialne zveze. O socialnem delovanju cerkve v naši škofiji je predaval 20 t. m. v »Krščansko-socialni zvezi« gospod profesor Gruđen. Zanimivo predavanje, ki se naslanja na točne podatke, bo izšlo v posebni knjigi, na katero opozarjamo že sedaj. — Prihodnji terek predava gospod profesor Evgen Jarc iz Kranja.

lj. Deželni dobrodelni zavodi. Deputacija permanentnega odbora, ki je bil v zadevi deželnih dobrodelnih zavodov izvoljen na ljudskem shodu v »Unionu«, se je te dni podala k gospodu deželnemu glavarju, kateremu je v skoro dnevem pogovoru razložila svoje stališče ter je navajala razne nedostatke v vseh deželnih zavodih. Gospod deželni glavar je obljubil, da spravi zadevo deželne blaznice pred deželni zbor ter je obljubil, da bo deželni odbor skušal pomanjkljivosti posebno na Grnu in v prisilni delavnici spraviti v red. V včerajšnji seji je odbor sklenil predložiti deželnemu odboru obširno spomenico o nedostatkih v vseh zavodih. Deputacija permanentnega odbora se je oglašila s svojimi pritožbami tudi pri deželni vladi, kjer je deputacija sprejel dvorni svetnik grof Chorinsky.

lj. Ljubljanske šolske razmere. Nekdo izmed prizadetih nam piše: Ravno v tem času se od mestnega magistrata iztirja v ljudskih šolah šolnina. Po kateri pravici? § 44 stalnega šolskega in učnega reda za splošne ljudske in meščanske šole izrečno pravi: »Za sprejetje v ljudsko šolo se ne sme sprejeti nobena pristojbina.« In ljubljanski magistrat vendar zahteva šolnino in grozi z kaznijo onim starišem. Visokorodni g. nadzornik Mayer! Ali ne poznate § 44? Posežite tu vmes; bilo bi to pač Vam primernejše delo, kakor pri zaprtih šolskih vratih prisluškovati ali otroke na javni cesti izpraševati o njihovih učiteljih. Ali je morda tudi tu dvojna mera? Čudimo se, da more biti slavni (četudi beraški) magistrat še vedno tako staroški. Kaj pa tudi pomaga magistratu, ako nekaj imovitejših starišev (če tudi je to protipostavno) plača v svoji nevednosti par kron šolnine. Mar misli magistrat s to nepostavno šolnino pokriti svoj deficit v bilanci? Sicer se pa ravno letos čujejo pritožbe, kako čudno je magistrat postopal pri odmerjanju šolnine. Za zgled n. pr.: Več let oče ni plačeval šolnine od otroka, dokler je vlekel z magistratovo gospodo. Letos je pa ta oče nastopil proti gospodi na magistratu in za otroka mora najbrže kot za kazen plačati šolnino. — Dobro plačani uradniki ne plačajo nikake šolnine od svojih otrok, a posestniki zelo zadolženih hiš, morajo plačati. (Mnogo zgle-

dov na šentjakovski osemrazrednici.) Kaka pravica je dalje, ako morajo na mestnih šolah plačevati šolnino, na drugih nemestnih boljših zavodih pa ni treba nobene šolnine plačati starišem, ki so tako srečni, da morejo spraviti otroke v take zavode, ki so vsi prenapolnjeni.

Stariši! složni bodimo ter se vsi pritožimo proti nepostavni iztirjavi šolnini. Plačo učiteljem in za šolske potrebščine plačujemo že v davkih, zakaj bi torej še nekateri posebej morali doplačevati?

lj. Podporno društvo tobačne tovarne je v petek sklicalo društven shod. Pod Čatarjevimi predsedstvom se je po daljši razpravi sklenilo poslati prošnjo na cesarja, naj se milostnim potom sedanjim provizijonistom in provizijonistkam ljubljanske tobačne tovarne dovoli tista starostna preskrba, kakor drugim, ki izstopijo iz dela še le po 1. januarju prihodnjega leta. Dalje se je sklenilo napeti vse moči, da se peta kategorija popolnoma odpravi in končno se je sklenilo, da se bo v posamnih utemeljenih slučajih podpirala prošnja tistih, kateri bodo prosili, naj se jim leta, ki so jih vsled rodbinskih razmer, brez svoje krivde izgubili, vštejejo v starostno preskrbo. Razprava je bila živahna. Poročal je dr. Krek.

lj. Vojaške vesti. Ekselencia fcm. Soucovaty, poveljnik 3. kora, je dospel v spremstvu generalštabšefa polkov. Scottija včeraj zvečer v Ljubljano in se nastanil v apartament-saloni hotelu »Union«.

lj. I. Garnizijski ples letošnje zimske sezone tukajšnjega celotnega oficirskega kora se vrši danes v veliki dvorani hotelu »Union«.

lj. Porotne obravnave v Ljubljani se prično v ponedeljek. V petek dne 30. t. m. pride med drugimi že naznanjenimi slučajji v razpravo tudi znani nemškutarski sulfurajski učitelj Miha Wisiani iz Domžal, obtožen hudodelstva posilne nečistosti nad svojimi učenkami.

lj. Samoumor nadporočnika. Iz Trsta se poroča, da se je ondi ustrelil topničarski nadporočnik Oskar pl. Kunert. Vzrok so baje dolgov.

lj. Zaročil se je g. Vekoslav Kavšek z gđ. Marijo Šibenik.

lj. Iz gledališke pisarne. Jutri v nedeljo, popoldne se igra tretjič in zadnjič veseloigra »Na višavah«, zvečer se poje tretjič in zadnjič »Rigoletto«. V torek se ponovi Traversijevo »Svatheno potovanje«, ki spada med najgenialnejša dela moderne dramske umetnosti.

lj. Judje na našem sejmu. Policija je danes popoldne zaprla dva juda-sejmarija, med njima nekega Kerbnerja, ker sta igrala hacardne igre in je eden izgubil pri igri 400 kron.

lj. Umrl je v bolnici Josip Ahačič, trgovec, 26 let star.

lj. Brivci. Izvanredni občni zbor »Deželne zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani« se bode vršil v ponedeljek, dne 26. novembra 1906, ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotelu »Ilirija« v Kolodvorskih ulicah št. 22. Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Samostojni predlog g. Frankheima o nedeljskem počitku za gospodarje. — Ker je druga točka dnevnega reda za vse člane velikega pomena in ker je za vsakega člana važno, da se ista točka čim preje uredi, vabi načelstvo vse člane k udeležbi. — Mate Vlatič, načelnik.

lj. Laški razpečevalci ponarejenega denarja nimajo sreče v Ljubljani. Pred kratkim smo poročali, da je ljubljanska policija prejela tržaškega Laha, ki je izdal po Ljubljani ponarejene avstrijske bankovce. Obvestila je o tem tudi tržaško policijo, nakar so tam prijeli šest takih ptičkov. Nasprotno je ljubljanska policija dobila od tržaške obvestilo, da je tam izdal neki južni Lah ponarejene lirske bankovce. Zazvedelo se je takoj tudi v Ljubljani, da izda neki Lah bankovce po 100 lir in da menjava poleg tega tudi prave bankovce po 50 lir. Predvčerajšnjim okrog 10. ure zvečer je na Juž. kolodvoru opozoril tamošnji blaginjak gospod Vrstovšek nadstrážnika Kržona na nekega Laha, ki je čakal na vlak in prejel hotel menjati bankovce za 100 lir. V tem, ko je bil ta aretovan, so jo trije drugi ptički odkurili, eden proti Celju, druga dva sta jo pa mahnila peš proti Trstu. Brzjavilo se je takoj na vse strani in kmalu je došlo obvestilo, da čakata v Preserjih dva Laha na vlak. Policijski oddelkovodja Lovro Breznik, nadstrážnik Kržon in strážnik Rak so se odpeljali od pol dveh proti Preserjem, kjer so bili obveščeni, da sta Laha tam vstopila. Med postajama Preserje in Borovnico je straža oba Laha prijela. V Borovnici so izstopili in se zjutraj pripeljali nazaj v Ljubljano. Aretovanci pravijo, da se pišejo Derte Baccelli, konjski trgovec iz Bolonje, Ahil Fortini, delavec iz Ferrare, in Alojzij Bonbonatti delavec iz Ferrare. Za četrtega, ki je bežal proti Celju, nočejo nič vedeti in pravijo, da ga sploh ne poznajo. Prvi je imel pri sebi 162 kron našega denarja, bankovce za 50 lir in dva ponarejena bankovca po 100 lir. Druga dva sta imela pri sebi pravi denar, ponarejenega sta pa med vožnjo najbrž proč vrgla. Baccelli pravi, da ga je v Benetkah povabil seboj v Ljubljano neki mladi Italijan, ki je doma ukraдел 2000 lir in ko sta prišla v Ljubljano, mu je isti dal denar, potem se pa nekje v mestu izgubil. Falzifikati so jako dobro izdelani in bi jih na prvi pogled niti strokovnjak ne izpoznal. Da so falzifikati res dobri, priča to, da so jih nekateri tukajšnje banke sprejele za pravi denar! Izpoznajo se le, ako se jih obrne proti svetlobi, kjer se vidi, da je podoba v sredi vodenega tiska pri pravih bankovcih temnejša od one nepravilnih bankovcev. Aretovance so fotografirali in oddali deželnemu sodišču, kjer bodo čakali drugih porotnih obravnav in do takrat se bode že dognalo, kdo so ti ptički.

lj. Našel je davčni pristav Ivan Tome duble-naočenik in ga oddal pri magistratu.

— Vabilo k veselju, katero priredi »Krščansko izobraževalno društvo« pri Dev. Mariji v Polju dne 25. t. m., popoldne ob poluštirih v »Društvenem domu«. Spored obsega petje, tamburanje in igro »Skriven zaklad«.

lj. Zabavni večer koncertn. zbora »Glasbene Matice«. Slavnemu občinstvu se uljudno naznanja, da igra danes pri zabavnem večeru koncertnega zbora »Glasbene Matice« v »Narodnem domu« popolna ljubljanska društvena godba, ki je bila za ta večer zasigurana že pred petimi tedni. Toliko resnici na ljubo, ker je ista godba po plakatih in notici v listih naznanjena za koncertovanje v hotelu pri »Južnem kolodvoru«, kjer pa danes zvečer koncerta ne bo.

Razne stvari.

Amerika — bodoča katoliška država. — Dne 15. t. m. se je vršilo na Dunaju slavnostno zborovanje katoliške šolske zveze. Navzočih je bilo nenavadno veliko oseb in baron Aleksander Koller je kot slavnostni govornik razlagal, kako treba delati za razširjevanje katoličanstva. Za vzgled je pri tem navajal katoliške v Ameriki. V Zedinjenih državah stanuje vsega skupaj 80 milijonov ljudi. Od teh je 35 milijonov indiferentnih, 25 milijonov protestantov in 15 milijonov katolikov. Ameriški katoliki so si šele po državljanstvih vojskah s težavo priborili enakopravnost. Od tega časa so tako napredovali, da imajo zdaj nad 10.000 svetnih in nad 4000 redovnih duhovnikov. Cerkva je vseh skupaj 11640 in vsako leto seziđajo na novo gotovo 200 do 300 novih svetščih. Zdaj pride na vsakih 1288 katolikov po ena cerkev. Med temi cerkvami so nekatere tudi nenavadno velike. Tako n. pr. katedrala v Brooklynu, ki je stala 25 milijonov in je večja kakor cerkev sv. Petra v Rimu. S svojim denarjem vzdržujejo ameriški katoliki 4300 župnijskih šol. Take šole se pomnože vsako leto za 200 do 300 novih. Poleg tega imajo več nedeljskih šol. Po samostanih je nad 870 višjih deških in dekliških šol, ki štejejo skupaj 1 milijon 200 tisoč učencev in učenk. Semenišče imajo 81 in 7 katoliških višjih šol. Teh zadnjih glavnica znaša 10 milijonov kron in letni dohodki in milijon, kar omogoči učenje 4000 visokošolcem. Unija sama ne plača ničesar; za vse skrbijo katoliki sami. Tako odstopajo katoliški delavci en dan v mesecu ves svoj zaslužek cerkvi, katoliški policaji v New Yorku kupujejo sami vsa cerkvena oblačila itd. — V Ameriki se nahajajo redovniki vseh vrst. Na novo so ustanovili tam red sv. Pavla. Razne katoliške zveze in društva imajo letno 8 do 9 milijonov dohodkov. Prirejajo se katoliški shodi. Katoliškega shoda v Baltimore se je vdeležilo 30.000 oseb. Političnih katoliških zvez ni, ker nimajo katoliki v Ameriki nikakršnih nasprotnikov. Katoličanstvo se nenavadno naglo širi. Med protestanti je prestopilo h katoliški veri več škofov in nadškofov, več prostov in zelo mnogo najrazličnejših posvetnih dostojanstvenikov. L. 1810 so imeli ameriški katoliki en katoliški list, a dandanes jih imajo 300. Katoliškemu vplivu gre gotovo prva zasluga za vpeljavo nedeljskega počitka. — Govornik je prešel nato na avstrijski »kancel-paragraf«. Povdarjal je, da ima duhovnik v Ameriki pravico javne zadeve poljubno razpravljati. Katoliške cerkve v Ameriki so proste dohodninskih davkov in tudi cerkvene umetnine so pri prevažanju proste carine. Duhovniki so prosti vojaške službe in plačajo po vseh železnicah polovično vožnjo. Predsednik Roosevelt sam se bliža katolicizmu z izdajanjem svojega načrta o prenosu zakona. Tako preplavljaja vso Ameriko polagoma katoliški duh.

Prepovedano kajenje. Občina v Brevnovu (praško predmestje) se je obrnila do praškega mestnega sveta s prošnjo, naj dela pri vladi nato, da se dečkom pod 16 letom kajenje postavno zabrani.

Zidarski stroj je iznašel neki inženir John. H. Knight v Barfieldu. S pomočjo tega stroja se lahko zida z opeko. Potrebni so trije delavci. Na dan je mogoče vzdati 5000 do 6000 opek.

Skrivnosten dogodek na Irskem. V Cloufertu je čula neka orožniška patrulja, kako so pele pozno ponoči v cerkvi orgle. Poklicala je cerkovnika, s katerim je šla v cerkev in vse preiskala, a orglje so bile zaklenjene, cerkev tudi in nikjer ni bilo žive duše. Podoben slučaj se je zgodil baje tudi že pred letom. Irci, ki mnogo drže na vraže, so zato zelo vznemirjeni, dokler se stvar ne pojasni.

Sodnik — tat in vlomilec. Na Angleškem so zaprli nekdanjega sodnika Richmonda zaradi tatvin in vlomov, ki jih je v zadnjem času izvršil. Richmond je zasledil in razkrinkal neki reven delavec, katerega je Richmond kot sodnik po nedolžnem obsodil.

Jeseniške novice.

Katedrala sv. Pavla v Londonu se je pri zidanju nekega kanala na južozapadnem koncu znižala, in sicer za 13 palcev.

Finska ne bo več pribežališče ruskih revolucionarjev. Iz Helsinkforsa poročajo, da je senat sklenil vse ruske revolucionarje, ki so pribežali na Finsko, izročiti Rusiji.

Boj na italijansko-tirolski meji. V Borghettu (južno od Ale) je prišel neki carinski italijanski uslužbenec preko avstrijske meje in streljal na tamošnje avstrijsko obmejno stražo. En mož od nje je bil pri tem ubit. Stvar so naznanili zunanjemu ministrstvu.

Miljonarka dvakratna soproga. Te dni je v Londonu neka bogata gospa, ki razpolaga z letno rento 300.000, zahtevala pri policiji, naj jo aretira zaradi — bigamije. Policija je mislila, da se gospej, ki se piše Doroteja Wags-taffe, blede in jo je zato pridržala, kmalu je pa res poizvedela, da se je najprej poročila z nekim še živim medicincem Gibsom, potem ga

pa ostavila in se poročila z milijonarjem Wagstaffe, ki je nedavno umrl in svoji ženi zapustil vse premoženje.

Princa Liechtensteina je izvolil dunajski občinski svet za svojega častnega meščana.

Obtožnica proti napačnemu kopniškemu stotniku so že vročili. Niso se določili, če pride pred porotnike ali pred sodišče. V predpreiskavi je državno pravdnništvo menilo, da se gre v slučaju kopniškega stotnika za roparsko izsiljenje. Zdaj ga pa tožijo zaradi goljufije, ponarejanja listin, prilastitve naslova, neopravičene uniforme in glede na rop svobode.

Po zgledu kopniškega stotnika. V Hamburgu je nastopal neki ključavničar kot zastopnik Španske vlade in je ogoljufal več oseb. Hotel je zapustil, ne da bi plačal stanovanje in hrano. Kupil je tudi avtomobil vreden 20.000 kron ne da bi ga plačal. Z neko tvornico lokomotiv se je pogajal glede na nakup lokomotiv.

Očeta in brata razmesaril. Praški ključavničar Bornek je zbesnel. Popadel je velik kuhinjski nož s katerim je umoril svojo 75letno mater in na brata. Neprestano je kričal Prestolonaslednik sem, hočejo me zastrupiti.

Tunel pod kanalom La Manche. Iz Londona poročajo: Prihodnje zasledanje zbornice se bo bavilo z načrtom gradnje tunela pod kanalom La Manche in podmorsko železnico, ki bo vezala Anglijo in Francijo. Železnica bo električna. Načrti in proračuni so že izdelani.

Zločinstva v Združenih državah. V Čikagu je imel sodnik Cavanagh govor o zločinih v Združenih državah. Glasom nekega poročila »Daily Telegrapha« je sodnik rekel, da je v Združenih državah izvršeno največ umoritev izmed vseh dežel na svetu. V zadnjih petih letih je bilo umorjenih 45.000 ljudi. V minulemu letu je bilo umorjenih več oseb, nego jih je umrlo za legarjem. To grozno dejstvo je po Cavanaghomu mnenju pripisovati načinu, kako da se izvršujejo zakoni, in zakoni so sami na sebi slabi in brezuspešni.

Ženske advokate. V Parizu imajo sedaj tri ženske advokate. Te dni je prisegla kot tretji gospa Benezech.

Najvišje odlikovanje. Državno častno diplomu je prisodilo razsodišče na nemško-češki razstavi v Libercih akcijski družbi za šivalne stroje Singer Co. v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 4, za ondi razstavljene izvirne Singerjeve šivalne stroje in na teh narejena vzor na dela in umetno vezanje.

Socialne stvari.

soc »Delavski vrtovi« v Franciji. Drugi intern. socialni kongres za »Delavske vrtove« se je vršil te dni v Parizu. Kongres sta sklicala opat Lemire, član zbornice in senator in svoječasn minister Meliné. Na idejo »Delavskih vrtov« je prišla v Sedan vdova nekega tovarnarja, ki je podarila delavcem kos vrta in vzbudila tako okus za obdelovanje vrtov. Na ta način so nastala razna društva v poznejšem času, in sedaj šteje Francija sama 11.647 »Delavskih vrtov« in 229 takih krajevnih zvez. Omenjeni zadnji kongres se je pri velikem številu udeležencev vršil zelo slavnostno. Navzoči so bili razni največji dostojanstveniki.

Telefonska in brzojavna poročila

OB SMRTI SIMONA GREGORČIČA.

Gorica, 24. novembra. »Čitalnica« je odpovedala vsled smrti Simona Gregorčiča za nočjo sploh vsako prireditev.

GOSPOSKA ZBORNICA PROTI AVSTRIJSKIM NARODOM.

Praga, 24. novembra. »Narodni Listy« pravijo, da bo gosposka zbornica skoro gotovo vrinila v vol. reformo pluralnost. Vprašanje je sedaj, na kako stališče se v tem slučaju postavi državni zbor. Če drž. zbor ostane pri svojem sklepu proti pluralnosti, tedaj se gosposka zbornica pač ne bo upala še drugič provocirati milijonov avstrijskih narodov. Ako pa po sklepu gosposke zbornice drž. zbornica zapusti stališče splošne in enake vol. pravice in pritrdi pluralnosti, tedaj pa nihče ne more reči, kaj se zgodi. Parlamenta bo nakrat konec in morda se to izvrši celo s krvjo.

Praga, 24. novembra. »Politik« javlja z Dunaja, da je cesar hotel izdati poseben apel na gosposko zbornico, naj volivno reformo nespremenjeno sprejme, a se je sedaj premislil in tega ne stori. Cesar prepusti gosposki zbornici za odločitev popolno proste roke. Cela vrsta nekontroliranih vesti se š.ri; tako se govori, da Mažari hočejo s svojo volivno reformo uvesti pluralnost in da so za to idejo že cesarja pridobili. Radi tega se tudi ministrski predsednik Beck ni v odseku niti v zbornici naravnost izjavil proti pluralnosti. Ako tudi kom.š.ja gosposke zbornice sklene pluralnost, se še nič ne ve, kako izpade glasovanje v plenumu gosposke zbornice, ker je sedaj navzočih pri nekaterih skupinah šele polovica članov gosposke zbornice. Brez članov cesarske hiše šteje gosposka zbornica 238 članov, od desnice 107, od ustavne stranke 60, od srednje stranke 47, 18 članov ni pri nobeni stranki, 6 še ni zapriženih. Ako bodo vsi ti navzoči, se težko prorokuje naprej, kako bo izid glasovanja v plenumu, to je pa gotovo za sedaj, da je navzoča več na gosposke zbornice se odločila za korekturo volivne reforme, in sicer za pluralnost, kar je velike politične važnosti.

VELIKO - SRBSKA RAZSTAVA.

Belgrad, 24. novembra. Prihodnje leto prirede v Belgradu veliko srbsko razstavo. Razstavljene bodo vse mogoče vrste domačih stvari. Razstava bo tako velika, da ne bo vzbudila pozornosti samo na Balkanu, ampak po vsi napredni Evropi.

IZJAVA SRBSKEGA MINISTRskega PREDSEDNIKA.

Belgrad, 24. novembra. Ministrski predsednik Pašić je izjavil v skupščini, da so razmere Srbije do vseh držav korektne. Spor z Avstrijo je trgovinski in ne političen. Vlada vztraja na stališču, da treba urediti razmerje do Avstrije, ali samo na čisto trgovinski podlagi, koncesija za koncesijo. Srbske finance so tako sijajne, kakor še nikoli tako. Dokaz je ravnokar najeto posojilo. (Medtem javljajo drugi listi, da Francoska ne dovoli posojila, ako se Srbija ne poravna z Avstrijo.)

BOMBE V ČREVLJARJEVI DELAVNICI.

Peterburg, 24. novembra. V delavnici nekega črevljarja so dobili 11 bomb, med katerimi sta bili dve napolnjeni, in 1800 patron. Črevljarja in dva njegova sostanovalca, katera nista imela potnih listov, so aretirali.

OPERNI PEVEC CARUSSO OBSOJEN.

New York, 24. novembra. Operni pevec Carusso je bil obsojen na 10 dolarjev, ker se je nedostojno obnašal proti damam.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 062 m, srednji zračni tlak 7 60 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje bura: mraz v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
23	9. zveč.	112	3.5	sl. jvzh.	jasno	
24	7. zjutr.	751.3	0.8	sl. jzahn.	megla	0.0
	2. pop.	49.2	5.9	sl. svzh.	obl.	

Srednja včerašnja temp. 4.6°, norm 1.9°.

Društvo „Abstinent“

vabi na

redni občni zbor

ki se boče vršil

jutri zvečer ob 8. uri v prostorih Slov. kršč. soc. zveze v Ljubljani.

Dnevni red:

Poročilo predsedstva.
Poročilo tajništva.
Poročilo blagajna ka.
Poročilo preglednika računov.
Volitev odbora.
Slučajnosti.

Po občnem zboru predavanje gospoda dr. J. E. Kreka.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Gostilna se prodaja

radi družinskih razmer na Brezjah na Gorenjskem, prav zraven cerkve. Več se izve pri lastniku **IVANU KLEINDINST-U** v Predtrgu pri Radoljici. 2631 3-1

AUSTRO =

AMERICANA

Potniki v Ameriko
Hateri želijo dobro, po ceni in za nesljivo potovati naj se obrnejo na

Simona Kmetek

v Ljubljani Koroševske ulice 26.
Biskovska Potasnila dajo se brezplačno.

Hiša je napredaj

v Rožni dolini št. 147, obstoječa iz šestero stanovanj ter velikega obdelanega vrta. — Več pove lastnik ravnotam. 2607 3-3

Poskusite in priporočite izdelke

Vydrobe tovarne hranil

v Pragi VIII. Cenovnik zastoj.

Dva krojaška pomočnika sprejme 2 29 3-1

B. Škof, krojač, Javornik, Gorenjsko.

Oznanilo.

Oddaja se služba občinskega sluge v Cerknici

z letno plačo 800 kron.

Lastnoročno spisane prošnje v pršljejo se naj do **10. decembra 1906** na županstvo v Cerknici.

Nastop službe 1. januarja 1907.

Franc Šerko, župan.

2930 3-1

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega leteta? Prav dobro napolnjeno. Pernica ali blazina. 180 cm dolga. 116 cm široka K 10.—, K 12.—, K 15.— in K 18.—; 2 metra dolga. 140 cm široka K 14.—, K 16.—, K 18.—, K 21.—, Zglavnik 80 cm dolg, 54 cm širok K 3.—, K 3.50 in K 4.—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4.50 in K 5.—. Izdelaj m tudi po kakršnikoli drugi meri. Sledni modoci iz šime za 1 postelj. K 27.—, boljši K 33.—. Podlga se poštnine prsto po povzetju d K 10.— ra rei. Zmenja ali na aj se vzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

BENEDIKT SACHSEL, Lobes 910
pri Plznu na Češkem. 2499 6-1

Večjo množino lepih izbranih namiznih

jabolk

ima po nizki ceni **naprodaj**

I. KRAŠOVIC,
trgovina, ŽALEC.

2659 5-1

Mizarski pomočniki

se takoj sprejmejo v trajno delo pri **R. Warbinek-u.** Hilšerjeve ulice št. 5, I. nadstropje. 2653 3-1

Spretna šivilja zmožna slov. in nemškega jezika in ki želi postati samosvoja, dobi lepo mesto pri velikem trgovcu na Gor. Štajerskem.

Oglasi naj se samo resna, pridna in zanesljiva oseba. Vprašanja na **g. Raimunda Petz,** trgovec v Ljubnem (Leoben) Gor. Štajersko. 2651

Franc Keber
urar in trgovec z zlatnino in srebrnino

Ljubljana, Dunajska ceta št. 12.

Zahtevajte veliki najnovejši cenik, ki ga vsak dan razpošiljam brezplačno in poštne prsto.

Janko Rebee

bivši sotrudenik tvrdko N. Zanier in sin

Miei Rebee roj. duh

trgovka

poročena.

Litija, dne 23. novembra 1906.

2615 1-1

: : NOVOIZŠLE : :

KOLEDARJE ZA L. 1907

priporoča:

Stenski koledar : : : : 40 vin.

Mali skladni koledar : : 50 vin.

Slovenski sokolski koledar 1 krono

Trgovski koledar : : : : 1 krono

— Po pošti primeroma več —

JERNEJ BAHOVEC
v Ljubljani.

Poleg Prešernovega spomenika.

Prav blizu tovarne na Savi pri Jesenicah se odda na račun ali pa v najem

gostilna

z velikimi gostilniškimi prostori, salonom in veliko klejjo, ki je pripravna tudi za večjo trgovino z vinom.

Prodaja se pa tudi celo posestvo, ki obsega Fišo z 2+ sobami, prostoren hlev, ledenica, saion, nekaj polja in saden vrt tik hiše. Vse posestvo obsega 3 orale. Več se poizve pri 2 55 3-1

J. Markež, Jesenice, Gorenj.

Gospodje in dame 2608 3-3

si lahko dobijo lep dohodek s postranskim zaslužkom. — Vprašanja na **Gosposke ulice 15,** od 9—11 ure dop. pritličje, v pisarni na levo.

Denar nazaj

ako brezuspešno, torej noben riziko. Doslej znano edino res zanesljivo sredstvo za pospeševanje močne in nagle rasti brade, las in obrvi je moj eleksir za lase in pomada za lase

2379 5

„Piliosin“.

Izreden učinek in prav kratkem času. Cena steklenici ali lončku gld. 1.—, gld 1.50.

Razpošilja le proti povzetju

H. AUER

Dunaj, IX/2, Nußdorferstraße št. 3 - 45.

Borzna poročila.

'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 22. novembra 1906

Založbeni papirji.	Denar	Blago
majeva renta	99 30	99 50
avstrijska krona	100 50	100 55
avstrijska krona	99 10	99 50
slata renta	117 60	117 80
ogrška krona	95 50	95 70
slata	84 05	84 55
posojilo dežele Kranjske	4 60	9 60
posojila mesta Spiljet	13 45	13 65
Zader	99 30	100 0
bosn.-herc. žel. pos. 1902	99 00	100 85
češka deš. banka k. o.	98 80	99 40
„ i. o.	99 —	99 10
zast. pisma gal. d. hip. b.	100 45	101 45
pašt. kom. k. o. s 10% pr	100 —	101 —
zast. pisma Innerst. hr.	100 —	101 —
ogr. cen. deš. hr	100 —	100 50
hip. banke	100 —	100 45
obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100 —	101 —
obl. češke ind. banke	100 25	101 25
prior. Trst-Poreč lok.	99 90	—
prior. dol. žel.	99 50	—
juš. žel. kup. 1/2, 1/3	315 25	317 25
avstr. pos. sa žel. p. o.	100 —	101 —

Srečke.	218 50	224 50
Srečke od 1. 1860 1/2	2 3 50	275 50
„ 1864	153 75	158 75
tzake	282 50	292 50
sem. kreditne I. emisije	290 50	300 50
„ II.	57	253 50
ogr. hip. banke	102 —	110 —
srbske i frs. 100 —	64 05	165 5
turške	230	24 80

Basilika	230	24 80
Kreditne	46 6	46 —
Inomoške	78 —	75 —
Krakovske	89 —	85 —
Ljubljanske	18 50	14 51
Avstr. rud. kriša	47 75	49 75
Ogr.	28 90	30 90
Rudolfove	55 —	60 —
Salcburške	71 —	77 —
Dunajske kom.	505 —	515 —

Delnice.	174 90	175 90
Južne železnice	675 20	676 20
Driavne železnice	177 —	79 —
Avstr. ogrske bančne delnice	680 50	681 50
Avstr. kreditne banke	818 55	819 75
Ogrske	2 3	2 44
Zivnostenske	712 —	718 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	603 80	6 2 80
Alpine montan	672 —	2675 —
Praške žel. indr. družbe	566 40	67 40
Rima-Murányi	281 —	28 —
Trboviške premog. družbe	579 —	5 6 —
Avstr. orošne tovr. družbe	147 —	148 50
Češke sladkorne družbe	—	—

Valute.	11 25	11 39
C. kr. cekin	19 14	19 17
20 franki	23 40	23 67
20 marke	24 04	24 10
Severne	117 60	117 75
Marke	95 60	95 80
Laški bankovci	2 535	2 54
Rublj	4 84	5 —
Dolarji	—	—

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Kathreinerjevem načinu svojega pridelavanja okusna, zdrava, v prespeh in poceni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Podarjajte pri nakupovanju izredno ime Kathreiner in zahtevajte le izvirne zavojke z varstveno znamko župnik Kneipp.

Išče se samostojna fina prodajalka.

Prednost imajo knjigovodkinje; eventualno s kavcijo. Vstop takoj. 2644 3—1
Ponudbe na upravništvu „Slovenca“.

Učenko

za trgovino z mešanim blagom iz dobre hiše, v starosti od 14—15 let sprejem takoj.
Luka Brus, trgovec, Spodnja Idrija.

2658 3—1

DOMAČA TISKARNA.
Vsak svoj tiskar!

Z mojim kavčuk. tisk. aparatom more vsak takoj tiskati poselnece, naslove, okrožnice, uradna vabila itd. Enkratni stavek omogoči tisoče natisov. — Cena z vsemi potrebščinami:

65 žrk K 1—	90 žrk K 1—40
120 „ 2—	140 „ 2—40
211 „ 4—	255 „ 4—40
354 „ 6—	468 „ 7—20
670 „ 10—	809 „ 12—

izdelovanje pečatov in livarna kavčuk-žrk. DUNAJ, 146, Adlergasse 12, podružnica Odesa (Rusko). Neugajajoče se vzame nazaj.

Le od ponedeljka 26 novembra do sobote 1. decembra

se dobe za

10 gld.

za Miklavža za 10 gld. šest komadov suknenih oblek za otroke.

Največja zaloga konfekcije za gospode in dame

Najnižje cene! Angleško skladišče oblek

Ljubljana, Mestni trg 5 **O. BERNATOVIČ**

2657 3—1

GISSHÜBLER

alkoholna kladina

kot zdravilni vreclec že stoletja znana v vseh boleznih

sapnih in prebavnih organov, pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izvrstno za otroke, prebolele in mej nosečnosti. Najboljša dijetetična in osvežujoča pijača.

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn, telez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobi v vseh lekarnah, večjih pekerijah prodajalnicah in trgovinah s jestvinami in vinom. Zaloga pri Mihael Kastnerju in Peter Lasnik-u (Ljubljana) 114 52—43

Cementna zarezna stresna opoka iz portland-cementa in peska

Edini izdelovatelj za Kranjsko
Janko Traun
izdelovatelj cementnin, Glince pri Ljubljani

Streha prihodnosti. Patentirana v 30 državah. Trpežnejša in lahkejša steha, kakor iz vsake druge vrste stesnih opek iz lovice. 2624 46

2635 1—1

Zaloga narejene obleke

kakor: hlače, telovniki, suknje, predpasniki itd. Vsakovrstno perilo.

IVAN ŽARGI, KAMNIK
TRGOV. NA Z MEŠANIM BLAGOM

Najceneje zanesljivo dobro in navadno blago za zimo in leto.

Velika izbira manufakturnega in kramarskega blaga. Potrebščine za krojače in šivilje. Zaloga špecerijskega blaga.

2346 10—6

Vabilo

vinski semenj

ki bode v Dornbergu dne 2. dec. t. l. od 9. zjutraj do 7. zvečer.

Razstavljeni bodo izvrstna bela in črna vina, katera se po zmernih cenah prodajajo. Na semnju bode na razpolago kupcem poseben strokovnjaški odbor, ki bode na zahtevo ocenjeval vina. Za pristnost razstavljenih vin jamči županstvo in vinorejsko društvo. Pridite kupci in prijatelji rujnega vipavca in napolnite si svoje zaloge

Vinorejsko društvo **Županstvo**
Dornberg. Dornberg.

Za 2 K dobite avtom. počat „Selbstfärber“ s poljubnim napisom, napisni prostor 38x10 mm. Velikost 4 (50x15 mm) K 3—, s 50x70 mm K 4—.

Cena za popoln aparat z barvo. **J. LEWINSON**

izdelovanje pečatov in livarna kavčuk-žrk. DUNAJ, 146, Adlergasse 12, podružnica Odesa (Rusko). Neugajajoče se vzame nazaj.

Za 4 K — okusno izdelan kavč. počat, do 4 vrst besedila, neporušljiv, zelo elegant, javorjeva kasetna, z neporabljivo barveno kaseto, kras za vsak pisalnik; — s kaseto iz papirja in trajnim barvilom le K 3—.

2637 5—1

Ceniki zastoj. — Zastopniki se iščejo.

VITA VITA VITA

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Olaskom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, bolezn na mehuru in ledvicah, katarh v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah 2171

VITA VITA VITA

Družinska pratika

za leto 1907.

„Družinska pratika“ za leto 1907

s krasno barvano sliko: Svela družina na ovitku, je najlepša izmed slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo ličnih slik. — Cena posamnim komadom 24 vinarjev. Odjemalci na debelo dobijo mnogo ceneje pri naslednjih tvrdkah v Ljubljani:

Auer-Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik, A. Krisper, Prodajalna „Katol. tisk. društva“, V. Petričič, H. Kenda, Fr. Iglie in A. Turk.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na 2381 5—4 Goriškem.

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrovan glavni cenik z na 1000 slikami vseh vrst nikelnastih, srebrnih in zlatih ur z znamko Roskopf, Haba, Omega, Schaffhausen, Glashütte kakor tudi vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih po izvršnih tovarniških cenah.

Nikel. remont. ura K 3—
sist. Roskopf patent ura 4—
„ črna jek. rem. ura 4—
izvir. izvir. Roskopf pat. ura 5—
Goldin rem. ura „Luna“ kolese 7 50
srebr. „ „ „ „ „ „ „ „ 7 60
„ „ „ „ „ „ „ „ 11 50
oklep. veržica z rince 2 50
na pero in karab. 15 gr. letka 9 50
ruska Tula nikel. ura s sidro „Luna“ kolejem 9 50
ura s kukavico K 3 50, budilka K 2 90, kuhinjska ura K 3—
švarcvaldska ura K 2 80.

Za vsako uro dletao plemenito jamstvo! Nikak riska! Zamenja dovoljena, ali denar nazaj!

Prva tovarna za ure **Hanns Konrad** v Mostu 1789 (Brüx) št. 654, Češko. 100—29

2617 4—6

postrežnica,

samska ali vdova brez otrok, okrog 35 let stara, v mirno in dobro plačano službo. Kje, pove upravništvu „Slovenca“.

Zaščitna znamka: „Sidro“

Liniment. Capsici comp.

Nadomestek za **Pain-Expeller**

je splošno priznano kot izvrstno bol blažujoče mazilo; cena 80 v., K 1 40 in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega povsod priljubljenega domačega sredstva, naj se jemlje le originalno steklenico v skatljah z našo zaščitno znamko „Sidro“ iz Richterjeve lekarni, potem ne je gotovo prejel originalni izdelek.

Richterjeva lekarna
pri „zlatem levu“ v Pragi
Elizabethstrasse št. 5 nova.
Dnevo razpošiljanje.

Prva in največja zaloga na Kranjskem FRAN SZANTNER

v Ljubljani, Šelenburgove ulice šte. 4

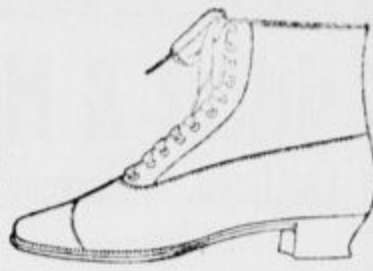
dobavlja kot znano **najboljše čevlje.**

Pri naročilih zadostuje pred. številka.

Zunanja naročila proti povzetju.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Nepriležni izdelki se zamenjajo.

„Moderno“.

Pred. šte. 747. Cheorette s šivanimi pred. šte. 553. Sabakid K. 10-50-
podplati K 9-— 567 14- Boxcalf K 13-—
Pred. šte. 745. Glasgow Chevreau z 610. Lakovina K 12-—
močnimi podplati K 11-— 1323 19-

Pred. šte. 351. Usnje za voščenje z
močnimi podplati K 9-50
Pred. šte. 361 14- Boxcalf z angleškimi
podplati K 12-50.

Pred. šte. 690. Irhovina s šivanimi
podplati K 6-—
Pred. šte. 720. Isti iz lakovine K 6-30.

„Chick“.

Auerjeva luč.

Pristna in porabljiva so le naša izvirna žarilna
telesa, ki nosijo v varstvo občinstva pred ponare-
janji poleg stoječo, na žarilcu
jasno označeno vidno znamko

Auerlicht.

Žarilci 60 v., hranilni žarilci
55 v., cilinder 80 v., in 20 v. z do-
stavo na dom. Dobiva se v
plinarni v Ljubljani.

Auerjeva družba,
Dunaj, IV/1. 1986 6-6

Prva kranjsko-ameriška pekarna!

se otvori 14. novembra v Spodnji
Šiški šte. 91 v

g. Zormanovi hiši.

Ker je ista po najnovejšem na-
činu prenovljena, zamoglo se bode
vsem cenjenim odjemalcem v vsa-
kem oziru kar najboljše postreči.

Posebne ugodnosti za gg. gostilničarje.
:: Jemlje se tudi tuji kruh v peko. ::

Ponavljja še enkrat, da se bode
za zadovoljnost čč. odjemalcev kar
najbolje skrbelo. 2560 3-2

Se priporoča

I. kranj ko-ameriška pekarna.

Dragotin Puc,

2068 tapetnik in preprogar 7

v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6, I. nadstr.,

priporočam po nizkih cenah:

**modroce na peresih, oto-
mane ter svoje „Patent“-di-
vane,** kateri se premenjajo v posteljo.

Prenavljam tudi po jako nizkih cenah
vse v to stroko spadajoče izdelke.

OGLAS!

NEW-YORK in LONDON

nista prizanašala niti evropski ce-
lini ter je velika tovarna srebrnih
prisiljena, oddati vso svojo zalogo zgo-
proti majhnemu plačilu delavnih moči.
Pooblaščen sem izvršiti ta nalog. Po-
šiljam torej vsakomur sledeče predmet-
le proti temu, da se mi povrne
gld. 6'90 in sicer:

- 6 komadov najfinjših namiznih no-
žev s pristno angleško klinjo;
- 6 kom. amer. pat. srebrnih vilic k
anega komada.
- 6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih
žlic;
- 12 kom. amer. pat. srebrnih kavni-
žlic;
- 1 kom. amar. pat. srebrna zajemal-
nica za juho;
- 1 kom. amer. pat. srebrna zajemal-
nica za mleko;
- 6 kom. ang. Viktorie čajščiz za po-
klado;
- 2 kom. efektnih namiznih svečnikov;
- 1 kom. cedilnik za čaj;
- 1 kom. najfin. sipalnice za sladkor;
- 42 komadov skupaj samo **gld. 6'90.**

Vseh teh 42 predmetov je popre-
stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti
po tej minimalni ceni **gld. 6'90.** Ame-
ričansko pat. srebro je znano, je skor-
in skozi bela kovina, ki obdrži boji-
srebra 24 let, za kar se garantuje.
Najboljši dokaz, da leta inserat ne te-
melji na nikakršni slepariji, zavest-
em se s tem javno, vsakemu ne bi bilo
blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdo
ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno
garnituro, ki je posebno prikladna kot prekrasno

božično darilo za 1. 1906.

kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v

A. HIRSCHBERG-a

ksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga
na Dunaji II., Rembrandtstr.
19 S. L. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju,
ali če se znesek naprej vpošlje.
Čistilni prašek za njo 10 kr.
Pristno le z zraven natisnjeno varst-
veno znamko (zdrava kovina).
Izveček iz pohvalnih pisem.

Bil sem s pošiljateljico krasne garniture jak-
zadovoljen. Ljubljana.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen

Tomaž Rožanc, dekan v Mariboru.

Ker je vaša garnitura v gospodinjstvu jak-
koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Kamil Böhm, okrožni in tovarniški sodnik.

S poslanim pamiznim orožjem sem zelo zado-
voljen. — Mihael Kovačević, ravnatelj v uradov

dež. pri vladi v Sarajevu. — Sarajevo 22. okt. 1904

Na prodaj

je čisto **nova hiša**, pripravna posebno
za tujce, s vso opravilo.

V **najem se dá** v stari hiši sredi vasi

trgovina z mešanim blagom.

Več se izve pri **A. Klofutarju** v

Kranjski gori. 2612 3-3

ANTON PRESKER

krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št 14

Odklikovan z zlato kolajno v Parizu 1904.

Odklikovan z zlato kolajno in križcem v
Londonu 1905.

se priporoča pred. duhovščini **duhovniške obleke**

v izdelovanje vsakovrstne

iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko **izgotovljene obleke.**

posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih
cenah.

Dobavljajo uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

STENSKÉ URE

z bitjem podobno zvonu

so 72 cm dolge, omara, je iz na-
ravnega orehovega lesa, najfinjše
polirana, bife vsake pol in cele ure.
Cena K 11-—, z navadnim bitjem
K 10-—. Ista ura z godbo, igra
vsako uro najlepše koračnice in ples,
K 14-—. Zaboji in zavojnice k vsaki
uri 80 v. Te stenske ure se vsled
krasne izdelave tudi lep in ele-
gantni sobni okras. — Budilka z
godbo mesto zvonca K 12-—, ponoči
svetleča K 3-40, nikelnasta Roskopf-
remont, ura K 4-—, pristna srebrna
remont, ura K 10-—. Vsaki uri je
priliceno 3 letno pismeno jamstvo.
Pošilja se le proti povzetju.

Velik ilustriran cenik o urah,
veržicah, prstanih itd. zastoj
in franko.

JOSIP SPIERING,

DUNAJ, I., Postgasse 2/20. 2474 a 12-4

V **najem se da takoj**

gostilna

v zvezi s primernim posestvom v **So-
teski** (selška dolina) nad Škofjo Loko pod
ugodnimi pogoji. Pojasnila daje posestnica
Uršula Bergant, Soteska št. 23. 2583

POZOR AMERIKANCI

in sploh vsi, ki prihajajo v Ljubljano
na največjo zalogo **moških** in ženskih
izgotovljenih oblek

domačega izdelka, dalje **obuval,**
srajo, klobukov, kovčegov,
solčnikov, slamnikov robcev in šerp
itd. po izredno nizki ceni.

762 39-32

MATEJ OREHEK

trgovina v Kolodvorskih ulicah št. 26
v lastni hiši v Ljubljani

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina

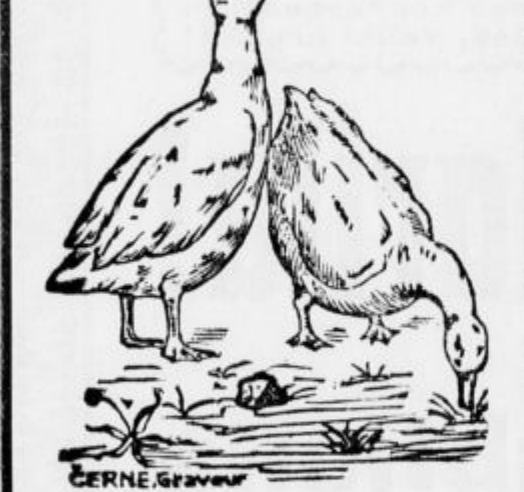
Ta je napravljena iz najboljših gorskih
zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim
uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju
— bolih v prsih — prehlajenju v grlu,
hrpavosti, težkemu dihanju, astmi — pljuč-
nam kataru itd.

Delovanje izborna, uspeh siguren.
Cena je franko na vsako pošto za 2
steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K
80 vin. po povzetju ali če se pošlje
denar naprej. — Manj kot 2 steklenici
se ne pošilja. Prosimo, da se naroča na-
ravnost od: 2443 10-2

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu šte. 66 (Slavonija).

perje in puh

**najboljše kakovosti po
nizki ceni**

ANTON ŠARC,

zaloga belega blaga in izdela-
vanje perila

v Ljubljani, Sv. Petra cesta šte. 8

2461 52-50
Sv. Petra J. Ložar Sv. Petra
cesta 27 cesta 27

priporoča pred. duhovščini in slavnemu
občinstvu svojo izborna

krojaško delavnico

za izdelavo oblek po meri.

**Elegantni kroj! Natančno
delo! Nizke cene!**

Novost! Zelo efektno!

**Briljantni angel. zvonci za
božično drevo**

s 6 pozlačenimi angeli, 30 cm visoko. Nez-
drodljiv vrh za drevesce. — Jamstvo za iz-
2473 7-5 borno funkcijo.

Najlepši in najnov. okras božič. drevesa
ki naj ga ne pogreša nobena kršč. rodbina

Hanns Konrad prva tovarnica ur Most
(Brüx) št. 2076 (Češko)

Moj 200 strani broječi, 3000 slik vsebuje, cenik
se pošlje na zahtevo zastoj in franko.

Topli zrak 3
svečene kolo-
lo, pritrjene
kroglice bife-
jo ob zvonce,
kar povzroči
lepo zvonjenje
ki prija mla-
dim in starim.

Komad na-
prejplacano s
kartoni na-
ved lom fran.

K 1-50

8 kom. K 4-—

6 " " 7-50

12 " " 13-50

24 " " 26-50

Po povzetju

20 vin. več.

Če ne ugađa,

denar nazaj.

Naroča naj se

pravočasno

se pošlje na zahtevo zastoj in franko.

Ustanovljeno 1. 1842.

Slikarja napisov

Stavb. in pohištvena pleskarja.

Velika zbirka dr. Schönfelddovih

barv v tubah za akadem. slikarje.

Električni obrat.

Tovarna in prodaja oljnatih barv, firneža in laka

Brata Eberl, Ljubljana

Prodajalna in komptolr:

Miklošičeva cesta št. 6

Telefon 154.

Delavnica:

Igriške ulice št. 8

Ustanovljeno 1. 1842.

Zaloga čopičev za pleskarje, sil-
karje in zidarje, štedilnega mazila
za hrastove pode, karbolineja itd.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za vsa
v najino stroko spadajoče delo v mestu
in na deželi kot priznana rečno in fino
po najnižjih cenah. 765 52-20

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

priporočata 2600 4

svojo največjo zalogo zgotovljenih oblek za gospode, dečke in otroke in

novosti v konfekciji za dame.

Ustanovljena 1862.

Najstarejša

2660 peči in

c. kr. dvorni

RUDOLF GEBURTH,

VII. Kaiserstrasse 71, na vogalu Burggasse

Zaloga ognjišč, štedilnikov in stroj-

nih ognjišč za vsako porabo od navadne

izrežljave, v vseh velikostih, črne ali bogato

emailirane.

Sušilnice, plinove peči, kamini.

Vse vrste peči

tudi s trajnim

gorenjem.

Specialni katalogi

gratis in franko.

Telefon 584.

tvornica

ognjišč

mašinist

Dunaj

(Wien)

Mednarodna panorama

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Podružnica iz Berlina.

Razstavljeno od 25. novembra do 1. decembra:

Potovanje po severnih krajih
od Stavangerja do Hammerfesta
in na Severni rtič.

2656 1-1

Dunaj-

ake železniške kapljice, vetrove odganjajoče
in železniški krč utešujoče priznано uspešno ljudsko
zdravilno sredstvo. Steklenica 20 vin., 6
steklenic 1 K.

Odvajalne kroglice, posrebrene, učinkujejo
očistujoče, ne da bi povzročile bolečin. Skat-
ljica 70 vin. — Dobita se v lekarni Mardet-
schlaegerja, kemika pri zlatem orlu v
Ljubljani na Jurčičevem trgu poleg želez-
nega moču.

Zaloga kozmetičnih preparatov „Ada“ (oblast-
veno zavarov): Ada-milo, Ada-kream, Ada-ustna
voda, Ada-zobni prašek, Ada-voda za lase in
Ada-pomada. 1-3 49-43

Izredno znižane cene

pri

Veliki tovarni

v Ljubljani,

Resljeva cesta 3 — Sv. Petra cesta 37.

Priporočamo svojo veliko in svežo
zalogo konfekcije za dame
in dečke.

Velikanska izbira kon-
fekcije za dame in deklice.

Velika zaloga kožuhovine
za gospode.

2621 20-2

A. LUKIČ, poslovodkinja.

Zelo znižane cene!

zaradi prenapolnjenja zaloge:

Zimske jope	2428 20
za dame . . . od gl. 2-50 višje	
obleka iz	
sukna . . . „ „ 2-50 „	
pelerina . . . „ „ 2-50 „	
havelok . . . „ „ 2-50 „	
dolga zim-	
ska suknja „ „ 5- „	
sako iz ko-	
žuhovine . . . „ „ 7-50 „	

Največja in najlepša izbira konfekcije za
gospode, dečke, dame in deklice.

Angleško skladišče oblek O. BERNATOVIČ

Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Perje za postelje in puh

priporočam po najnižjih cenah

900 24

F. HITI

Pred škofijo št. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo

Panorama Kosmorama

v Ljubljani

Dvorni trg števil. 3,

pod „Narodno kavarno“.

Električna razsvetljava.

Od 25. nov. do vstevši 1. dec. 1906:

Velezanimivo potovanje na

sever.

Na novo založena trgovina,
: : blago najnovejše vrste! : :

: : Cene brez konkurence, : :
mali dobiček, veliki promet!

Božična in novoletna darila!

priporočam

H. SUTTNER urar in trgovec z

zlatnino in srebrnino

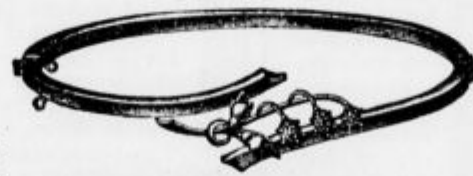
Ljubljana

Mestni trg, nasproti rotovžu.

2278 13

Krasna izbira briljantnega blaga,
kakor: prstani uhani, igle, zapest-
nice, broške itd., najmodernejša
vrste, po konkurenčnih cenah.

Zlatnina in srebrnina, kakor: ve-
rižice, uhani, prstani, zapestnice,
broške itd., in krasno blago iz
kina srebra, vedno najnovejše
vrste v zalogi.

14kar. zlata ura gid. 12-
prav močna . . . 16-50
srebrna . . . 4-75

Razpošiljanje ur zlat-
nine in srebrnine na
vse kraje sveta!

Zavoljo poštene po-
strežbe in dobrega
blaga je moja trdka
znana po celem svetu!

14karat. zlata ura z dvojna/m
pokrovom . . . gid. 19-50
prav močna . . . 25-
in višje.

Velika izbira najnovejših precizijskih švicarskih ur, kakor znamke: „Glashütte“, „Schaffhausen“, „Omega“, „Intakt“, „Bilodes“, „Schild“, „Urania“, „Roskopf“ itd.

Veliki cenik zastoj in poštne prosto!

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona števil. 187.

Matica v Prazi. **Podružnica v Brnu.** 1431 100—5

OSREDNJA BANKA ČESKIH HRANILNIC, Podružnica: DUNAJ, I., Wipplingerstr. 22
(Ustřední banka českých spořitelén)

Vloge na knjižice in račun 4 % in 4½ %.
Kupovanje in prodaja vredn. papirjev.
Uprava in čuvalna zaloga brezplačno.

Posojila okrajem, mestom, občinam in drugim javnim korporacijam proti amortizaciji na 4½ % in 1½ % upravne pristojbine. Financiranje javnih podjetij. Emisija lastnih 4½ % bankovnih obligacij, katere uživajo pupilarno sigurnost in se smejo rabiti za vsakovrstne kavelje.

Del. kap. 7.000.000.—
Telegram: „Sporobanka“.
Deponiranje kavelj in vadij raznih vrst.
Eskont menije samo denarnih zavodov.
Bankovne informacije in svete brezplačno.

Telefon št. 12017.

Herbabny-jev podfosfornokisli
apneno-železni sirup.

Ta je že 37 let uveden, zdravniško preizkuša in priporočen. Izorno sredstvo za tvoritev krvi in kosti. Odstranjuje slez, pomirjuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev.

Cena steklenici K 2-50 po pošti 40 vin. več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev: **Dr. Hellmann-ova lekarna „zur Barmherzigkeit“**, DUNAJ, VII.1, Kaiserstrasse 73-75.
V zalogi je nadalje pri gospodih lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Brežah, Celju, Celovcu, Črnomlju, Reki, Novem mestu, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovu in Volšperku.

Zaloga skoro vseh lekarnah.

Herbabny-jev okrepljeni
Sarsaparilla-sirup.

Je že 32 let uveden in najboljše preizkušen. — Izvrstno odvajalno sredstvo. — Odstranjuje zaprtje in njega zle posledice. — Pospešuje odvajanje in čisti kri.

Cena steklenici K 1-70, po pošti 40 vin. več za zavitek. 2622 20-1

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

Ustanovljena leta 1854.

v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12

Štev. telefona 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje **izborno**

2469 150-1

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

Zdravnik-strokovnjak

2-06 3-3

med. univ. dr. Bogdan Derč

usoja si javiti, da **ordinira vsak dan od 10-11. ure dopoldne**
in od 2.-4. ure popoldne za

otroške in notranje bolezni
v I. nadstr. hiše št. 1 Sodnijske ulice v Ljubljani.

Brezplačna ordinacija za otroške bolezni v mestnem ambulatoriju „Mestni dom“.

Najkrajša in najcenejša vožnja v Ameriko

z modernimi, velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New York
je **proga**

rdeče zvezde „Red Star Line“.

Na naših parnikih: „Finland“, „Kroonland“,
„Vaderland“, „Zeeland“ in „Samland“, kateri
vsak teden v sobotah oskrbujejo redno vožnjo
med Antwerpenom in New Yorkom, so snaznost,
izborna hrana, vpludna postrežba in spalnice, po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb,
za vsakega potnika eminentnega pomena, in
traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldan.

Naša proga oskrbuje tudi po večkrat na
mesec **vožnjo čez Kanado**, katera pa je
izdatno cenejša kakor na New York.

Pojasnila daje vladno potrjeni zastopnik

FRANC DOLENC
v Ljubljani,

Kolodvorske ulice odslej šte. 26. od juž-
nega kolodvora na levo pred znano gostilno pri
„Starem tišlerju“. 89

Grand hotel „Union“ Ljubljana

naznanja, da se toči originalno plzensko pivo

„prazdroj“
(„Urquell“)

iz meščanske pivovarne Plzen
strogo po predpisih pivovarne
vkleteno in točeno.

Vinski kleti cviček, izborna štajerska,
istrijska in avstrijska vina direktno iz sode.

Vsaki večer na obednem listu posebna
specijaliteta, fini zajtrk, izborna
kuhinja.

2611 3-3

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta št. 19

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 19

38 24-23

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti
poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaju za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo
zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni
posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovaneem popolno varnost.

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

FR. ŠEVČIK, puškar

v Ljubljani, Židovske ulice št. 7.

Priporoča svojo veliko zalogo

∴ najboljših pušk in samokresov ∴

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških, strogo preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel.

Posebno priporočam lahke troceve in (Bock) puške s Krupp-cevmi za brezdimni smodnik.

Tudi velika zaloga vseh lovskih potrebnin po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se točno in zanesljivo izvršujejo.

∴ Ceniki na zahtevanje zastoj in poštne prosto. ∴

1563 20-20

Pozor cunjarji!

na novo otvoreno cunjarsko obrt, Cesta na Rudolfovo železnico št. 20 (blizu Deghenghijeve žage).

Kupuje se po najvišjih cenah.

Se priporoča

2588 3-1

Marija Hamperl.

Pariška svetovna razstava 1900: „GRAND PRIX“.

Najvišja odlika!

Na 7 prejšnjih razstavah s prvimi darili odlikovano.

Pristno, če
na pod-
platu

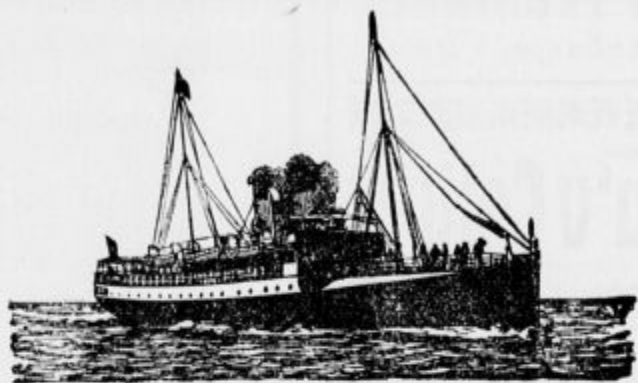
Šent Peterburške
GA LOŠE
čevlji za sneg, „Storm Slippers“.

2416 6-3

Vsak dan jih izdela
tovarna

40.000 parov!

Edini kontrahenti: Messtorff, Behn & Co., Dunaj, I.

„Kunard Line“ Trst-New-York

je najpripravnější, najcenejša in najboljša pot

iz Ljubljane v severno Ameriko,

ker tod ni dolgotrajne mučne vožnje po raznih železnicah, nobenega presedanja, ne prenočevanja in sploh nobenih postranskih stroškov med potjo. Parniki so prostorni, varni, zračni in snažni; vozijo vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik **ANDREJ ODLASEK**, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Odlikovan z veliko zlato kolajno na splošni spomladni razstavi na Dunaju.

Izborno svojo zalogo

raznovrstnih vóz

— kritih in nekritih, lično in trpežno izdelanih —

priporoča prečast. duhovščini in slav. p. n. občinstvu 1300 23

J. Demšar, Marije Terezije cesta št. 6, Ljubljana.

Sprejem tudi izurjene kovaške pomočnike in krepke vajence poštenih starišev.

Naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
„Severonemškega Lloyd“

iz
Bremena
New-York

s cesarskimi brzoparniki
Kaiser Wilhelm II.
Kronprinz Wilhelm,
Kaiser Wilhelm d.
Grosse.

Prekomorska vožnja traja samo 5-6 dni.

Natančen zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnege društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino-le pri 2518 52-3

Edvard Tavčar-Ju, v Kolodvorskih ulicah št. 35.

nasproti občeznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča pojasnila točno in brezplačno. Postrežba poštena rečna in solidna.

Potnikom namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington, nudi naše društvo posebno ugodno izvanredno ceno čez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor: Brazilija, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd.

Na najvišje povelje Njeg. e. in kr. apost. Veličanstva

XXV. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija edina v Avstriji zakonito dopuščena vsebuje 8.389 dobitkov v gotovini

v skupnem znesku 512.880 kron

2194 10-4

Glavni dobiček znaša 200 000 kron v gotovini.

Srečkanje nepreklicno 20. decembra 1906. — Ena srečka stane 4 K:

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtstrasse 7. v loter. kolekturah, tobakarnah, davčnih, poštah, br. ojavnih in železn. uradih, v menjalnicah itd.; igralni načrt za kupce brezplačno. Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. loterijskega ravnateljstva. (Oddelek za drž. loterije).

Največja zaloga

čevljev za gospode, dame
in otroke ter športnih čevljev
iz najbolj slovitih
tovarn.

Angleški šagrin,
črne, rujave in bele
barve. 766 52-25

Stavbeno, umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Hidralične vidre in sesalke

Josip Weibl

J. Spreitzer-ja nasl.

LJUBLJANA, Slomškove ulice 4.

priporoča se slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini v izdelovanje vseh v to stroko spadajočih predmetov: žično omrežje na stroj, obhajljane mize, ograje na mirodvoru, obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne križe, štedilnike, strelovode, železna okna, železne stole itd.

Specijaliteta: valjčoni zastori in solne plahte po najnovejšem sistemu s samodvigalnimi operami brez vijakov.

1509 52-59

Fran Zeman, Ljubljana,

Poljanska cesta 24 in v tovarni pri živinskem sejmu

Skladišče hvalno znanih **gepeljnov**, **slamoreznice**, **klinj**, **mlatilnic**, **motorjev** za žage in mline, **tromb** in **cevij** za vodovode ter vseh **potrebščin za kmetijstvo.** 2323 7-9

Nizke cene! — Zajamčeno blago!

I. Primožič
slovenski optik v Gorici
ulica Vetturini 3,

priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu
v mestu in na deželi svojo veliko zalogo
optičnih izdelkov
in sicer vsake vrste očala, barometre, to-
ploměre, zdravniške toplotomere, daljno-
glede, vage za vino, žganje itd.
Sprejema naročila in po-
prave ter pošilja na dom.

2027 8

Pivovarna J. PERLES
LJUBLJANA, Prešernove ulice 7
priporoča
izvrstno marčno pivo
v sodčkih in steklenicah.

Najstarejša svecarska trdnjava. — Ustan. pred 100 let.

Fr. Šupevc
priporoča velečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
zajamčeno pristne čebelno-voščene sveče
za cerkev, pogrebe in procesije,
voščene zvitke, izborni med-pitanec
koji se dobiva v steklenicah, škafih in škafih v poljubni veli-
kosti ter poceni.
Kupuje se tudi vsak čas med v panjih, sodčkih, kakor tudi vosak
in suho satojve, po kolikor mogoče visoki cen.
Za obila naročila se toplo priporoča in zagotavlja točno in
pošteno postrežbo.

1556 52-9 LJUBLJANA,
Prešernove (Slonove) ulice 7. Perlesova hiša.

Umetnijski zavod
za slikanje na steklo
B. SKARDA v Brnu.
Izdeluje zlasti:
cerkvena okna
različne izvršitve,
ceniki in strokovni
svet brezplačno.
8krat odlikovan s prvimi darili

Prva ljudska zavarovalnica
išče v vsakem kraju kranjske dežele
sposobne

2613 3

zastopnike.

Jako lepi pogoji.
Ponudbe pod „Ljudska zava-
rovalnica“ na upravnishvo „Slovenca“.

Pri nakupovanju
== suknenega ==
in manufakturnega
== blaga ==
se opozarja na trdnost

HUGO IHL

v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 4.
811 52-26
Velika zaloga
suknenih ostankov.

Najcenejša vožnja v Ameriko.

E. Kristan
oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna
za
Ameriko
v Ljubljani Kolodvorske ulice št. 41

118 52-61

Najcenejša vožnja v Ameriko.

Marija Sattner,
Ljubljana, Dunajska cesta št. 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša),
se priporoča preč. duhovščini za
izdelovanje
cerkvenih
para-
mentov.

Izdeluje cele ornate
kazule v vseh liturgičnih
barvah, pluvijale, obha-
jilne burke, stole in vse
za službo božjo potrebne
stvari, priproste in najfineje,
kakor se glasi naročilo, v
svilnatem in slatem veze
nju. — Izdeluje tudi
bandera in baldahine
ter izvršuje vsakovrstno
cerkveno perilo iz
pristnega platna. Vporablja
samo dobre blage, cene po
mogočnosti nizke, zagotavlja
trpežno, vestno delo in hitro
postrežbo. Prenovljenje sta-
rih paramentov tudi zado-
voljno prevzame.

239 26-45

PFAFF-ovi šivalni stroji
so najboljši za rodbinsko porabo.
Šivajo, gotijo in pletó
neprekosno za obrtne namene
šivajoč sem in tje (Kugellager).
Glavno zastopstvo: **FRAN TSCHINKEL**
Ljubljana, Mestni trg 9. Kočevje, v gradu.

1409 52-17

Gostilna v 'Narodnem domu' v Celju
oddá se v najem od 1. marca 1907, eventuelno tudi po-
prej pod jako ugodnimi pogoji.
Ponudbe sprejema do 20. decembra 1906 **Posojilnica v**
Celju.

2618 3-2

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklu

Avgusta Agnola v Ljubljani
Dunajska cesta št. 13 poleg „Figovca“

se priporoča prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom kakor p. n. občinstvu za pre-
vzetje in solidno izvršitev vsakovrstnega
umetnega steklarstva in slikanja na steklo
za steklarstvo v figuralni in navadni orna-
mentiki, stavbno ter portalno steklarstvo
kakor vsakovrstna v to stroko spadajoča dela vse v
najmodernejšem slogu in po najnižjih cenah.
Zaloga kakor velika izber steklenega in porce-
lanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov, po-
dob, izdelovanje okvirov za podobe itd. 1731 52-11
Narisi in proračuni na zahtevo zastoj.
Spričevala mnogih dovršenih del so na razpolago p. n. odjemalcem v ogled.

400 104-79

Leopold Tratnik
Ljubljana, Sv. Petra cesta 27
priporoča
visokočastiti du-
hovščini in cer-
kvenim predstoj-
ništvom svojo naj-
starejšo trdnost za izdelavo
cerkvenih posod in
orodja.
Vedno velika zaloga.
Prečastiti gospod!
Ako kaj potrebujete
ali nameravate napraviti
prosim Vas, blagovolite
mi pisati in takoj poš-
ljem vzorce. Stare reči
popravim, pošlatim itd.
Velika zaloga elektr. svetil
in kiparskih del.

!!! Svoji k svojim !!!

FR. ŠOUKAL
krojač,
Ljubljana, Pred škofijo 12,

odlikovan
v Parizu
1906

odlikovan
v Parizu
1906

se priporoča prečast. duhovščini in slav.
občinstvu v izdelovanje vseh v to stroko
spadajočih del natančno po meri, po niz-
kih cenah. 1893 8
Priznanja prve vrste na razpolago.

Prodaja na debelo in drobno.

Firnež
le iz kranjskega lanenega olja
1619 100-37 prodaja
Adolf Hauptmann
v Ljubljani
prva kranjska tovarna oljnatih barv
firnežev, lakov in steklarskega kle-
ja. Največja zaloga
karbolineja in gipsa.

Solidno delo! Nizke cene!

Josip Stariha
692 F. S. Noll-jev naslednik 52-30
Ljubljana, Vodnikov trg

se priporoča preč. duhovščini
in slavnemu občinstvu v Ljub-
ljani in na deželi za vsa
kleparska in
vodovodna
dela kakor tudi za vsa v to
stroko spadajoča popravila.